

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Depisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštne znamke.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garand-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 4. julija 1914.

Št. 26.

Ob mrtvaškem odru.

Vsa država se je zavila v žalno obleko, in vsi narodi so pokazali, da je v njih patriotično mišljenje močno in neomajeno; ob mrtvaškem odru preljubljenega prestolonaslednika in preblage njegove soproge vojvodinje Zofije pl. Hohenberg se je vidno pokazala globoka udanost avstrijskih narodov do presvetle vladarske hiše in neomajna zvestoba do monarhije; skoro vsi listi so prinesli posebne izdaje o groznem zločinu, katerega žrtev ste postali dve tako ljubljeni in spoštovani osebi, v kateri so se z velikimi nadami upirali oči vseh dobromislečih avstrijskih državljanov; vsi listi so kot tolmači ljudskega mišljenja objavili globoko občutene sožalne članke in najhuje obsodili nečloveški čin mladih zločinskih zarotnikov.

Zlasti iz slovenskih listov veje tako iskreno sožalje in tako ogorčenje nad zločinom, ki more prihajati le iz hudo ranjenih src, ki čutijo v vsej svoji iskrenosti vso težo strašnega udarca za državo in naš narod!

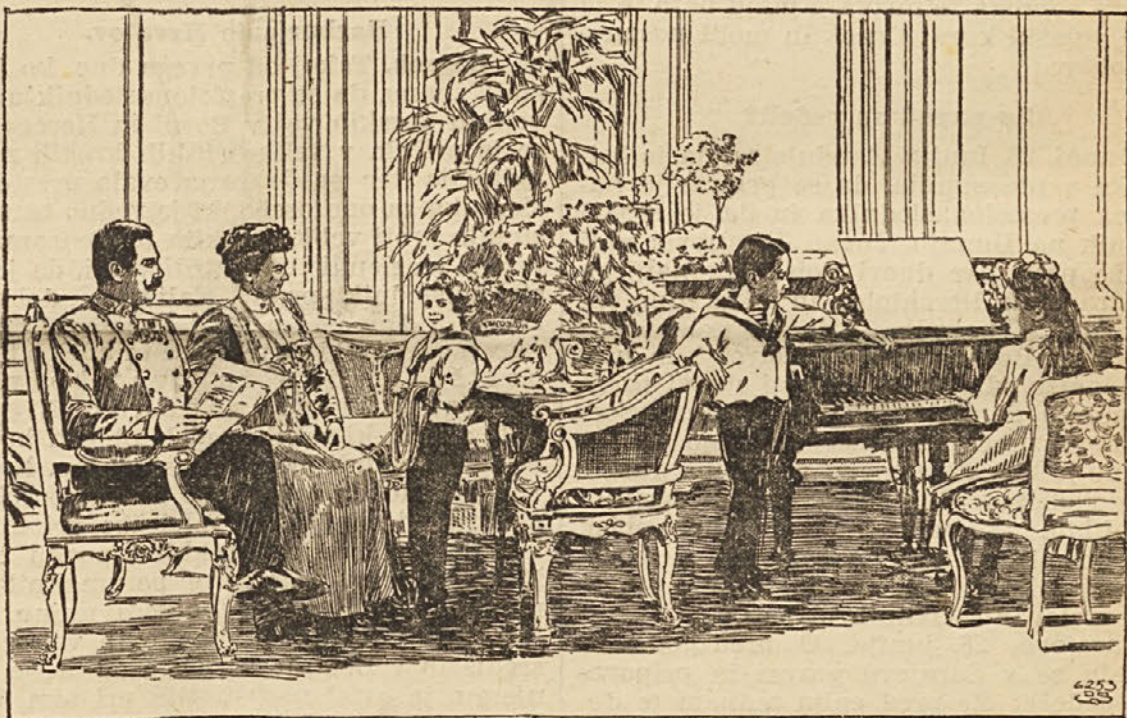
Tudi bosanski bratje Hrvati so na prav nedvomen način pokazali svoje ogorčenje nad zločinom, izvršen žal na njihovi zemlji po mlademu zločincu. Z velikim sijajem in navdušenjem je sprejelo bosansko ljudstvo prestolonaslednika, ki je prišel nadzorovat velike vojaške vaje, ki so se vršile v Bosni. Še v soboto je izdal prestolonaslednik Franc Ferdinand po končanih vojaških vajah armadno povelje, ki povdarja največjo zadovoljnost nad odlično izurjenim moštvom ter »najiskrenejšo zahvalo častnikom in moštvu, ki so se tudi v burnih časih zadnje preteklosti sijajno obnesli.« Značilen je njegov ukaz na koncu te njegove zahvale: »To povelje naj se objavi takoj vsem vojakom v njihovih maternih jezikih.« V nedeljo nato je pa strel, oddan od roke zločinca, končal življenje prestolonaslednika in njegove soproge, ki sta bila v vsakem oziru vzgled vsem državljanom.

Moška odločnost in krepka volja prestolonaslednika, globoko krščansko prepričanje in pobožno krščansko življenje prestolonaslednikove družine, neustrašenost in blag značaj prestolonaslednika, vse to je moralo v slehernem poštenem srcu vzbuditi ljubezen, spoštovanje in iskreno udanost do njegove osebe in njegove rodbine.

Pa tudi ves ostali svet je izrazil sivolasesmu vladarju, ki ga je zadel še ta udarec, svoje sožalje. Pristrčno je bilo zlasti sožalje, ki so ga izrekli sveti oče Pij X. »Ubogi cesar!« so vzkliknili, ko so izvedeli za žalostno novico. Nato so rekli: Za ubogi žrtvi hočem moliti ob grobu sv. Petra in se podali po prvem večernem zvonjenju dol v cerkev sv. Petra, kjer so ob grobu prvaka apostolov molili »de profundis«. Na Dunaju je žalovanje za prestolonaslednikom in soprogo nepopisno. Ni skoro hiše, s katere ne bi vihrala črna zastava; v izložbenih oknih pa so podobe prestolonaslednika in soproge, zavite v črni pajčalon. Ko se je vrnil cesar na Dunaj iz Išla, kamor si je šel krepčat zdravje, ga je čakala na kolodvoru velikan-ska množica; tiho ga je pozdravila, brez besede, brez vzklika, samo klobuke so sneli moški z glav. Na kolodvoru ga je sprejel novi prestolonaslednik Karol Franc Jožef.

Že drugega prestolonaslednika je ugrabila cesarju smrt in na tako žalosten način tudi cesarico Elizabeto. »Grožno! Grožno! Še to sem moral doživeti!« je vzdihnil cesar, ves potr, ko so mu naznanili grožno novico! Bog tolaži presvetlega vladarja in nam ga ohrani še dolgo časa!

Že drugega prestolonaslednika je ugrabila cesarju smrt in na tako žalosten način tudi cesarico Elizabeto. »Grožno! Grožno! Še to sem moral doživeti!« je vzdihnil cesar, ves potr, ko so mu naznanili grožno novico! Bog tolaži presvetlega vladarja in nam ga ohrani še dolgo časa!

Rajni prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo družino.

Podlistek.

† Medicinac Fran Uršič.

Grobovi tulijo . . .
Šume in tulijo razpokani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak . . .

(O. Zupančič.)

Te misli slov. pesnika so mi šle bridko skozi srce, ko je zadnjo soboto došla z Dunaja povsem nepričakovana pretresljiva vest, da je tam nehalo biti blago, v ljubezni do naroda goreče srce, da je tam nagla smrt pretrgala nit življenja mlademu, upapolnemu medicincu Franu Uršiču. Zares! pri nas se grobovi nikdar ne zaprejo; komaj so vzeli váse eno žrtev, že odpirajo spet svoje nenasitno žrelo in zahtevajo drugo.

Imeli smo ljudi — v poljani cvet
imeli smo ljudi — vrhu gore hrast
imeli smo jih — dali smo jih vam
kaj hočete, grobovi, še od nas?

Niso še zaceljene rane, ki jih je nam zasekala smrt idealnih, poštvovalnih naših delavcev, č. g. kaplana Vastlna in župnika Katnika, nismo še pozabili njih bridke izgube, že zopet kosi v naših vrstah neizprosna, neusmiljena smrt in nam dela iz-

nova izgubo, ki jo bomo težko preboleli. Ubogo koroško slovensko ljudstvo! Kaj si storilo, da Te tako kaznuje Bog? Ali si res obsojeno na smrt? Kajti zdi se, kot da bi dobili Tvoji nasprotniki, kojih stremljenje in delo gre za tem, da Te čimprej položijo v grob, mogočnega zaveznika v smrti, ki Ti jemlje najboljše Tvoje sinove, upe v boljše Tvoje bodočnost! Izmed teh najboljših Tvojih sinov je bil rajni medicinac Fran Uršič, od njega si imelo pričakovati veliko. Od narave obdaravan z blagim, zlatim srcem, je pokojni iskreno ljubil svoj slovenski narod, delu za njegov blagor je posvetil vse svoje mlade moči. Tudi v tujini, v kateri je zdaj bival, da se z resnimi študijami pripravi za svojo življensko nalogo: biti slovenskemu ljudstvu na Koroškem voditelj v njegovem boju, so bile njegove misli in njegova čustva popolnoma posvečena dragi slovenski domovini, na njo so bile obrnjene vedno njegove oči, skrb njegovega srca je veljala edinole njej. Kako se je vedno zanimal za vse pojave našega narodnega življenja, kako delal vedno načrte za počitniško delovanje, katero je osredotočil na svoj domači kraj Maloše in Šteben, kjer se je pred kratkim z njegovim sodelovanjem ustanovilo izobraževalno društvo. A ne samo doma, ampak tudi drugod se je trudil za svoje ljubljeno koroško slovensko ljudstvo. Budil je svoje tovariše, jih navduševal k narodnemu, izobraževalnemu delova-

nju in zdaj, ko je kot član katoliškega akademičnega društva »Danica« imel priliko, priti v stik z izvenkoroškimi, kranjskimi, štajerskimi in goriškimi dijaki, si je veliko prizadeval, da bi pri istih razširil in poglobil zanimanje in razumevanje naših razmer in našega položaja na Koroškem in jih navdušil za narodnoobrambno delo. In to njegovo prizadevanje je že tekom enega leta doseglo lep uspeh: Njegovi dijaški tovariši na Dunaju so znali ceniti njegove zmožnosti, njegovo marljivost in delavnost ter so bili namenjeni za prihodnje leto izročiti mu predsedstvo Slov. dijaške zveze. Že je ves vesel delal lepe načrte za svoje bodoče delovanje, ko ga je doletela nenadna smrt. In kdo izmed nas, koroških njegovih tovarišev, ni bil iz srca naklonjen dragemu pokojniku, kdo ga ni ljubil iskreno, mu zaupal in ga spoštoval ter stavil nanj najlepše nade? Žalil bi ga, ako bi hotel še več o tem govoriti. Saj smo ga poznali le predobro, vedeli, da je bila značilna poteza njegovega življenja: resno delo, in še enkrat delo; mirovati naš dragi France ni mogel. Ali je moral pregibati svoje telo, svoje ude, ali pa voditi svojega duha v resnem študiju. S to pridnostjo in agilnostjo si je pridobil naše popolno zaupanje, ter našo najiskrenejšo prijateljsko ljubezen. Kako veseli smo ga vselej bili, če je prišel v našo sredo, kako živahno je bilo vse ob njegovi navzočnosti! Kako ga bomo pogrešali na svojih

Podrobnosti o napadu.

Sarajevo, dne 28. junija. Po sprejemu v mestni posvetovalnici je nadvojvoda nadaljeval svoje vožnje po mestu, čeravno so ga z ozirom na prvi napad (atentat) svarili, naj se ne odpelje. Toda prestolonaslednik je odbil to svarilo, češ, da nima nobenega strahu. Ob Applovem nabrežju je zavil avtomobil, in tam je bil izvršen drugi napad.

Okoli 11:20 dopoldne sta bila nenadoma oddana dva strela. Napadalec Gavril Princip je z browning samokresom izstrelil dva strela. Prvi strel je zadel nadvojvodinjo Hohenberg, in sicer v spodnji del telesa. Krogla je prevrtala črevesa in želodec in običala potem v hrbtenici. Nadvojvodinja se je s strahovitim krikom dvignila in se vrgla čez prestolonaslednika, da bi ga branila. Druga krogla je zadelala prestolonaslednika, in sicer v vrat, v glavno žilo odvodnico. Kri je curkoma brizgnila po avtomobilu. Strahovita zmešnjava med občinstvom. Policija in vojaštvo sta bila takoj na mestu in sta pomirila občinstvo. Napadalec Princip je z revolverjem v roki skočil čez cesto naravnost v reko Miljačko, hoteč pobegniti. Toda policija in več ljudi iz občinstva je skočilo za njim in so ga naposled izvlekli iz vode in aretirali.

V avtomobilu prestolonaslednika je sedel tudi šef generalnega štaba baron Hötendorf, ki pa ni bil ranjen in je takoj po katastrofi odredil vse potrebno, da so prepeljali avtomobil pred vladno palačo. Prestolonaslednika in njegovo soprogo so nato odnesli v salonsko sobo in takoj poklicali zdravnike, ki pa niso mogli konstatirati drugega, kakor da sta prestolonaslednik in njegova soproga že mrtva. Kmalu nato je že prišel vojaški kurat Črnek in molil posmrtno molitve.

Za napad so vedeli?

Dunaj, 28. junija. Zatrjuje se, da je belgrajska vlada sumila, da se pripravlja napad na prestolonaslednika in da je srbski poslanik na Dunaju, Jovan Jovanović radi tega že pred par dnevi poiskal zunanega ministra grofa Berchtolda in ga uradno obvestil, naj se povodom prihoda prestolonaslednika v Bosno odrede najstrožje in najnatančnejše odredbe. Na drugi strani pa se tudi govori, da so civilne oblasti kljub vsem opominom precej zanemarjale svojo službo, čeravno je bilo v Sarajevu vse polno dunajskih detektivov. Baje varstvena služba tudi zato ni bila tako natančna, ker je imel obisk prestolonaslednika vojaški značaj in so zato vojaški krogi odločno odklanjali preveč sodelovanje civilnih oblasti.

Sarajevo, 28. junija. O predzgodovini atentata se v Sarajevu govori in pripoveduje sledeče: Že pred enim tednom je dobila policija anonimna poročila, da se pripravlja na nadvojvodo Franca Ferdinanda, ki je prihajal na bosenske manevre, napad.

sestankih, kako šele bomo tedaj občutili bridko njegovo izgubo. Ne bo ga več med nas. Šel je od nas v cvetu svojih let, v najlepši dobi in nas pustil same na težki življenja poti. Nagla smrt ga nam je ugrabila, tako nagla, da se v prvem trenutku nismo mogli zavesti prav resnice, da je odšel v boljšo večnost. V četrtek, ob 7. uri zvečer, je bil še vesel v krogu svojih dunajskih tovarišev, v ljudski kuhinji, ob 12. uri ponoči pa že mrtev. Umrl je najbrž na posledicah one bolezni, katera mu je že o Veliki noči pretela, da ga spravi v grob, namreč na vnetju možganske mreže.

Truplo njegovo se je prepeljalo v domovino, da bo počivalo v domači zemlji, katero je tako goreče ljubil. Bodi mu lahka zemlja domača!

Ob njegovem preranem grobu stojijo in plakajo njegovi dijaški tovariši, bodisi, da jih je peljala življenjska pot na visoke šole v tujino, bodisi, da so se podali v zavetje celovškega bogoslovja; vsi se zavedajo, da je napravila smrt tega vsem priljubljenega tovariša v njihove vrste vrzel, ki se ne bo dala izpolniti. Žaluje pa tudi bridko vse koroško slovensko ljudstvo, ker je v njem izgubilo enega najpožrtvovalnejših delavcev za svoj blagor in srečo, žaluje posebno ljudstvo njegovega domačega kraja. Potrtim starišem naše najiskrenejše sožalje, njemu pa blag in večen spomin!

Podobno obvestilo je baje dobil tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Prestolonaslednika so zato svarili, naj nikar ne gre v Bosno. Nadvojvoda je hotel obdržati svojo soprogo doma, a ta je vztrajala pri tem, da hoče biti ob strani svojega soproga. Tako sta odpotovala oba v Bosno, otroci pa so ostali na posestvu prestolonaslednika v Konopištu. Sarajevska policija je pričela že pred par dnevi z natančnim in strogim opazovanjem ljudi, ki so se ji zdeli sumljivi. Poroča se, da je bilo že tekom včerajšnjega dne aretiranih okoli 30 oseb. Ob Applovem nabrežju so našli nato še eno bombo, ki pa se še ni razpočila, iz česar se sklepa, da sta prvi napadalec Princip in pa drugi napadalec Cabrinović imela še kake druge skrivce, ki so bili pripravljeni za slučaj, če bi se ponesrečila prva dva atentata. V policijskih krogih se zatrjuje, da gre brezdvomno za zaroto, koje niti peljejo naravnost v Belgrad.

Velike protisrbske demonstracije v Sarajevu.

Sarajevo. Tu so bile včeraj zvečer velike protisrbske demonstracije. Hrvatsko dijaštvo je klicalo »Slava!« mrtvemu prestolonasledniku in njegovi soprogi ter pelo po ulicah cesarsko pesem. Pri hotelu »Central« je vsa množica pokleknila in na glas molila za žrtvi. Demonstracije so vedno bolj naraščale in se je jeza množice obračala posebno proti hotelu »Evropa«, ki je last srbskega voditelja Jeftanovića, tasta srbskega poslanika v Belgradu Paljakovića. Množica je s kamni bombardirala hotel in razbila velika stekla na kavarni. Nastopili je moralo vojaštvo in napraviti red.

Razburjenje Hrvatov.

Zagreb. Takoj od prvega dne, ko je postalo znano, da se prestolonaslednik udeleži velikih gorskih vaj v Bosni in Hercegovini, se je pričela v velikošrbskih krogih močna agitacija ter se je označevalo prestolonaslednika za ono osebo, ki je vedno ostro nastopila proti velikosrbskim tendencam. Agitatorji so slepili tudi s trditvami, da je prestolonaslednik proti trializmu, dočim je znano, da je prestolonaslednik ravno trializem smatral kot najboljšo obliko in brambo proti velesrbski propagandi. Ni manjkalo svaril, ki so jih prejele oblasti in ki so bila znana tudi prestolonasledniku. Nadvojvoda je menda izjavil, ko so mu poročali o nevarnosti zanj vsled udeležbe pri manevrih, da se hoče pod vsakimi pogoji udeležiti manevrov in da se ne bo umaknil grožnjam. Celo ko so nadvojvodi nujno poročali, da se je razvila v gotovih velesrbskih središčih v Belgradu osebna agitacija proti njemu, je ostal nadvojvoda pri tem, da se brezpogojno udeleži manevrov. Zelo težko se je odločil nadvojvoda, da je vzel s seboj v Bosno svojo soprogo. Nadvojvoda je menda skušal pregovoriti svojo soprogo, da bi ostala v Konopištu, vendar je vojvodinja Hohenberg prosila soproga, da bi smela potovati z njim. Šele ponovnim prošnjam vojvodinje se je udal nadvojvoda. — Tukaj so se vršile velike protisrbske demonstracije. Velika množica je nosila po mestu hrvatsko trobojnico, ovito v črni pajčolan.

Posledice napada v Bosni.

Dunaj. Tu se trdi, da bo atentat povzročil velike izpremembe v bosenski deželni upravi. Govori se, da odstopi skupni finančni minister in da bodo tudi višji dostojanstveniki v Bosni odstopili.

Nadvojvodovi otroci.

Karlove Vari. Grof Wuthenau iz Draždan, ki je poročen s sestro rajne vojvodinje Hohenberg in ki se v Karlovih Varih zdravi, je odpotoval sinoči v Hlumeč, kjer bivajo trije prestolonaslednikovi otroci. Nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg sta sama, predno sta se v Sarajevo odpeljala, peljala otroke v Hlumeč.

V Sarajevu proglašeno obsedno stanje.

Sarajevo. Demonstracije proti Srbom so trajale danes v ponedeljek do 3. ure popoldne. Množica je demolirala več srbskih podjetij, eno banko, srbsko tiskarno in več trgovin. Več Srbov je odpotovalo, mnogo se jih ne upa na ulico. Vojaštvo je moralo zopet nastopiti, da napravi red. Vojaštvo je imelo seboj strojne puške. Ob pol štirih je

zopet začelo demonstrirati na tisoče Hrvatov in mohomedancev, ki so razbili vse srbske trgovine, srbske šole ter hotela »Europa« in »Imperial«.

Sarajevo. Policija je brez moči. Vojaštvo je konsignirano. Demonstranti so pometali pohištvo na ulice ter je popolnoma razbili.

Dunaj. (Uradno.) Nad Sarajevom je bilo ob 4. uri popoldne proglašeno obsedno stanje.

Nato je močan vojaški oddelek patroliral po sarajevskih ulicah pod poveljstvom častnikov. Politični uradniki so na javnih prostorih prečiteli razglas, ki proglašajo obsedno stanje. Množica se je mirno razšla.

Oficijelna izjava srbske vlade.

Belgrajska vlada je izdala sledečo izjavo: Pod utisom žalostnega dogodka, ki se je izvršil včeraj v Sarajevu, nimamo dovolj besed, da bi obsodili grozni napad, katerega žrtev sta postala prestolonaslednik naše sosedne monarhije, nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga, vojvodinja pl. Hohenberg. Iskreno obžalujoč, da so vsled nepričakovane in v strašnih okoliščinah došle smrti enako v srce prizadeti velespoštovani sivolasi vladar avstroogrske monarhije in vsi njeni narodi, zamoremo konstatirati, da je žalostni dogodek tudi v naši deželi izzval čustva največjega ogorčenja in obsodbe.

Aretiran srbski voditelj.

Sarajevo, 29. junija. Pri Višegradu ob srbski meji je bil danes od policije aretiran voditelj srbskega življa v Bosni, Gregorjev Jeftanović, virilist v deželnem zboru, ki je včeraj po napadu pobegnil iz Sarajeva in se hotel podati v Srbijo. S tem je dokazano, da vodijo niti zarote v Srbijo.

Nov napad.

Sarajevo, 29. junija. Mlad fant je vrgel dopoldne na voglu neke ulice bombo, ki se je razpočila. Ranjen je bil en mohamedanec. Fanta so aretirali. Danes sta bili vrženi dve bombi. Sodijo, da sta ju vrgla pristaša zarotnikov. Sicer vlada po mestu mir.

Zagreb. Pristaši pravaške stranke, ki se je združila s Slovensko ljudsko stranko, so priredili velike demonstracije zoper zagrebške Srbe in koalicio, to je vladno stranko, v kateri so tudi Srbi. Množica, ki je narasla na 10.000 ljudi, je pela patriotske pesmi in klicala: »Slava prestolonasledniku Francu Ferdinandu! Doli srbske slugo! Živela Hrvatska!« Na vznožju Jelačićevega spomenika je govoril dr. Frank silno ostro zoper Srbe, češ, da so ubili upanje Hrvatov v Sarajevu, umorili zaščitnika Hrvatov in Slovanov sploh v naši monarhiji. Množica je zahtevala, da odstopi predsednik sabora, dr. Medaković, ki je Srb. Udarila je na trgovine in hiše Srbov, razbila šipe in snela napise in razbila nekatere hiše. V saboru (deželnem zboru) so napravili pravaši, pristaši Frankovi, velik hrup, da sabor ni mogel zborovati.

Podrobnosti o tem, kako so obvestili otroke rajnega nadvojvode o smrti starišev.

Hlumeč. O tem pretresljivem prizoru se še poroča: Grofica Henrijeta Chotek se je odpeljala v nedeljo s popoldanskim brzovlakom v Hlumeč, kamor je dospela zvečer. Dejala je otrokom, da so stariši zboleli, naj gredo v cerkev, kjer naj zanju molijo. Pozno proti večeru je vzgojitelj otrok, doktor bogoslovja Stanovski, otroke počasi in kolikor je mogel obzirno pripravil na strašno vest. Otroci so začeli strašno jokati in ihteti in se je grofica Henrijeta ob tem prizoru onesvestila. Vsi so, globoko pretreseni, jokali. Navzoči so bili: stric otrok, grof Wuthenau, knez Schönburg, grof Nostitz in grof Adalbert Schönborn, ki so otroke tolažili, ampak so ihteli neprestano dalje. Zazdaj ostanejo na Hlumeču.

Priznanje morilcev.

Sarajevo. Oba napadalca sta priznala, da sta izvršila napad v medsebojnem sporazumu. Bombe sta dala dva četaša iz Belgrada. Pri Cabrinoviću so našli tudi srbski »Narod« s slavnostno številko o Vidovem dnevu. Napad je bil, kakor znano, izvršen na srbski Vidov dan.

Morilec Princip

je sin nekega kmeta v Grahovu. Njegov brat je trgovec. Principa so pred dvema letoma

radi neke dijaške demonstracije iz gimnazije izključili. Šel je nato v Srbijo, kjer je baje maturiral in se nato vrnil v Sarajevo. Hrvatska trdi, da je napad povzročila belgrajska narodna obrana.

Odlok gospoda c. kr. deželnega predsednika barona pl. Fries na politične in šolske oblasti.

Pretresljiva vest o prokletstvu vrednem napadu, katerega žrtev sta postala Njega c. in kr. visokost presvetli gospod nadvojvoda Franc Ferdinand in Njegova prevzvišena soproga, Nje visokost gospa vojvodinja pl. Hohenberg, sredi v požrtvovalnem izpolnjevanju svojih dolžnosti v službi domovine, je povsod vzbudila čustva najglobokejše in najbridkejše žalosti, povsod pa je tudi izzvala najhujše ogorčenje o groznem zločinu, vsled katerega je včerajšnji dan postal dan nesreče.

Zločinski morilci, ki so se zarotili zoper življenje presvetlega princa in gospoda, so Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo, našega presvetlega cesarja in gospoda, člane presvetle cesarske hiše in vse prebivalce te države ranile globoko v srce.

Več vzroka kakor druge dežele ima ravno Koroška, da se pridruži splošnemu žalovanju, ker se je pokojni presvetli gospod nadvojvoda hvaležno spominjal, da je ozdravel v koroških gorah in gozdovih.

Več poletij je iskal okrepitve na naših planinah in je preživel tu mirne dni tihe sreče v krogu svojih, ki sta jim na en dan bila po morilčevi roki kruto iztrgana dober oče in skrbna mati.

Ravno za to deželo se je presvetli gospod nadvojvoda zelo zanimal in živahno in veselo zasledoval njen razvoj.

Z neomajno zvestobo je udan vsak Korošec Najvišji cesarski hiši in je to zvestobo pokazal v žalosti in veselju, v vojski in mirnem času.

Ne dvomim, da se bo tudi v teh bridkih urah žalosti iznova izkazalo zvesto mišljenje Korošcev. Vsi zastopi, korporacije in društva tekmujejo v izjavah udanosti cesarju in državi, da vsled tega hudega udarca potrtemu cesarju izkažejo svojo otroško udano ljubezen.

Pokazalo se bo, da so se ostudni hudo delci, ki so hoteli državo oropati najboljše opore, hudo varali; ker tudi sedaj, kakor vedno v vseh resnih in usodepolnih urah se bodo združili avstrijski narodi in v nesreči pokazali, kako tesne so vezi, ki vežejo vse narode z rodovinsko presvetlo vladarsko hišo in koliko žive sile je v starodavni državi.

Deželni predsednik odreja nato glede razobeženja zastav na državnih polopjih in šolah, kakor tudi glede priprav žalnih slovesnosti v ljudskih in meščanskih šolah, o čemur bodo dana še posebna navodila.

Sožalnice koroških Slovencev.

Od vseh strani nam prihajajo poročila, kako je strašni dogodek s prestolonaslednikom povsod v naših ljudeh vzbudil naravnost obupno žalost in srd nad zločinom. Naše patriotsko ljudstvo se zaveda v polni meri udarca, ki je zadel našo preljubo Avstrijo. Sledeče korporacije so nam naznanile, da so takoj, ko so dobile poročilo v posebni izdaji »Mira«, poslale na Njega ekscelenco gospoda c. kr. deželnega predsednika barona Fries sožalne izjave, v katerih obsojajo ostudni atentat in izražajo svojo uda-

nost in zvestobo presvetlemu cesarju, vladarski hiši in monarhiji:

V imenu koroških Slovencev in svojem imenu je poslal kondolenčno pismo po Njega ekscelenci deželnemu predsedniku gosp. baronu dr. Albertu Fries-Skene na Njega Veličanstvo presvetlega cesarja Franca Jožefa I. V imenu »Katol.-pol. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem« je izrazil svoje sožalje g. načelnik dr. Janko Brejc, v imenu »Družbe sv. Mohorja« g. msgr. Valentin Podgorc.

Občinski odbori v Ledenicah, Št. Danijelu pri Prevaljah, Škofičah, Bistrici pri Pliberku, Blatu pri Pliberku, Žvabeku, Svetnivasi, Rikarjivasi, Št. Petru na Vašinjah, Lipi pri Vrbi, Globasnici.

Župni uradi, oziroma cerkvena predstojništva na Brnci, v Podklostru, Borovljah, Mariji na Zili, Št. Lipšu pri Žineku, Črni, Št. Jakobu v Rožu, Dvoru, Šmihelu nad Pliberkom, v Velikovu, Škofičah, Logivasi, Grebinju, Grebinjski Klošter, Šmarjeti v Rožu, Apačah, Vovbrah, Št. Štefanu pri Vovbrah, Rožeku, župni urad proštije Tinje, v Selač, župni urad proštije v Podkrnosu, v Žitarivasi.

Izobraževalna društva: »Lipa« v Velikovu, v Šmihelu nad Pliberkom, »Kot« v Št. Jakobu v Rožu, v Št. Lipšu pri Žineku, Borovljah, Železni Kapli, Žvabeku, Guštanju, Pliberku, Št. Janžu, Št. Lenartu pri Sedmih studencih, ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico, tamburaško in pevsko društvo »Dobrač« na Brnci, Škosičah, Rožeku, v Dobrlivasi, Žitarivasi, Selač.

Krajni šolski svet v Apačah, Sodalitas ss. C. J. za Zilo in Kanal, čebelarsko društvo na Brnci, izobraževalno kmetsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico, posojilnice v Šmarjeti v Rožu, Vovbrah, Sinčivasi, Marijina družba v Št. Lipšu pri Žineku, podružnica »Slov. Straža« v Dobrlivasi, čebelarsko društvo v Dobrlivasi.

Občni zbor slovenskega kršč.-soc. delavskega društva.

V soboto, dne 27. junija, se je vršil ob 8. uri zvečer deseti občni zbor delavskega društva v Celovcu v hotelu Trabesinger. Udeležili so se ga skoro vsi redni udje. Poročili tajnika in blagajnika ste bili zanimivi. Društvo ima okrog 30 fantov na stanovanju in na hrani je fantov nad 40. To je jasni dokaz za potrebo tega društva. Konsulent društva je podal pregled o desetletnem razvoju društva. Društvo je izdalo o priliki desetletnice tiskano poročilo o desetletnem delovanju. To poročilo je lep kos zgodovine celovškega slovenstva sploh. Na podlagi tega poročila je gosp. konsulent poročal, da je društvo priredilo tekom desetih let 64 javnih zborovanj in okrog 150 društvenih predavanj v društvu. Društvo je priredilo 22 iger na svojem lastnem odru.

Knjižnica društva kaže živahen promet. Knjižnica šteje 417 knjig in v zadnjem letu se je prebralo 764 knjig.

Blagajniški promet društva znaša v teh desetih letih: 50.198 K 97 h, in sicer dohodkov 25.432 K 49 h, izdatkov 24.766 K 48 h. — Društvu je pristopilo v teku desetih let okrog 400 članov. — Društvo ima vedno premalo prostora.

Desetletnica. V nedeljo je društvo imelo v cerkvi sv. Duha posebno božjo službo. Pridigo je imel č. g. Andrej Truppe; pri maši je pel društveni pevski zbor. — Popoldne se je vršila vrtna veselica na vrtu ho-

tela Trabesinger. Kmalu so bili vsi prostori do zadnjega kotička zasedeni. Začela se je razvijati najpristrčnejša zabava; fantje so tamburali, pevci so nastopali, kegljalo se je, korijandoli so švigali sem in tja: tu nakrat udari kot bomba med nas novica: prestolonaslednik je umorjen! Na mah se izpremeni naše veselje v največjo potrto. Veselica se je takoj ukinila in razšli smo se v zavesti, da hujšega udarca nismo mogli dobiti.

Veliki ljudski tabor v Št. Jakobu v Rožu

se vrši

v nedeljo, dne 12. julija 1914 ob pol 3. uri popoldne.

Tabor bo obenem velika patriotska sožalna manifestacija koroških Slovencev.

Dnevne novice in dopisi.

Je to iskreno žalovanje? Ko so bili pretteklo nedeljo zbrani pri veselici 50 letnice celovške požarne brambe požarni brambovci in drugi gostje, je prišel na veselico poročat pretresljivo vest o nesrečni smrti Slovencev naklonjenega prestolonaslednika in njegove soproge celovski župan dr. Metnitz. Toda način, kako je to storil, izdaje pravo mišljenje nemških nacionalcev, ki so prestolonaslednika svoj čas napadali v »Freie Stimmen« zato, ker je bil Slovanom naklonjen in je posebno avstrijske Jugoslovane ljubil. Vočigled še krvavečima truploma visokih žrtev srbskega zločinca je dr. Metnitz splošno patriotsko ogorčenje ljudstva zlorabljal v strankarske politične namene in hujskal zoper vse avstrijske Jugoslovane, kakor da bi bili ti krivi zlobnega napada. To ni samo netaktnost brez primere, ampak kaže tudi posurovelost čustev, če se Metnitz niti v času, ko so vsi patriotje občutili edinole strahno težo udarca in gnev do morilcev, ne more vzdržati, ne da bi koval kapital za svojo strankarsko korist. Niti za las boljši ni Hönliger od deželnega kulturnega sveta. To pribijamo in obenem najslovesneje protestiramo, da se odkritosrčno žalovanje vsega prebivalstva izrablja v politične namene! Nadaljnje logičnega izvajanja se v tem trenutku, ko nam srce krvavi, vzdržujemo!

Protest slovenske duhovščine zoper »Kärntner Tagblatt«. Na sestanku sodalitete ss. C. J. dne 25. junija zbrana slovenska duhovščina, nad 60 po številu, je soglasno sklenila sledečo protestno izjavo: »Kärntner Tagblatt« je nedavno v polemiki z »Mirom«, torej javno, očital koroški slov. duhovščini sokrivdo, oziroma pospeševanje gibanja »proč od Rima«. Slovenska duhovščina proti popolnoma neresnični, pavšalni trditvi in katol. lista nevrednemu obrekovanju najodločneje protestira in izreka nad tako pisavo glasila nemške krščansko-socialne stranke na Koroškem svoje globoko obžalovanje.

Gospa Josipina Urmann, Waldhausen, Gornje Avstrijsko, piše: »Prosim, pošljite mi zopet 6 dvojnatih steklenic izbornega svojega Elzafluida, ker mi je pri mnogih bolečinah, kakor revmatizmu, oslabelosti oči in zobobolu pomagal. Vaše izborno domače sredstvo rabim že 10 let.«

Fellerjev fluid z znamko »Elzafluid« bi moral biti vedno pri hiši, ker je pravi zklad zdravja. 12 steklenic pošlje za 5 kron franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67 (Hrvatsko), odkoder lahko tudi naročimo odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elza kroglice«, 6 škatljic za 4 K franko. . . . akiri.

Opogumite se!

Nekaj ljudi je, ki pogosto vztrajajo v nesreči in bolečinah, ne da bi proti temu kaj podvzeli. In vendar je človeška volja največkrat dosti močna, da se upre nesreči in bolečinam. Samo rok ni treba skrižema držati in mirno pustiti zla na sebi, nego treba se je postaviti po robu in se upirati. To zlasti ni težko, ako nas napadejo bolečine v obrazu, v ušesih in v glavi, migrena,

revmatične, protinske in nevralgične bolečine, zobobol in druge posledice prehlajenja in prepiha.

Kakor vemo iz lastne izkušnje, te bolečine hitro izginejo, ako rabimo Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elzafluid«, ker teši bolečine in deluje zdravilno.

Spričo svojih poživiljajočih, osvežujočih lastnosti je izborno sredstvo za negovanje ust in zob, proti slabi sapi iz ust in proti zobobolu. Tudi pri migljanju pred očmi in oslavljenju oči služi izborno. Čujmo, kako sodijo o tem staropreizkušenem domačem sredstvu ljudje, ki so ga poizkusili.

Poziv vsem zaupnikom in somišljenikom. Pretekli teden smo razposlali sledečo prošnjo: »Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« v Celovcu, se vljudno obrača z rodoljubno prošnjo, na vse somišljenike, da blagovolijo priskočiti na pomoč društvu z denarno podporo v ta namen, da bo moglo društvo svoje nadaljno narodno, gospodarsko in politično delo uspešno vršiti. Glejte, nasprotniki vse žrtvujejo, denar in čas, da podpro svojo politično, narodno in gospodarsko organizacijo; nemški nacionalci vse storijo in darujejo, samo da se morejo uspešno bojevati proti Slovencem. Zato, cenjeni gospodje zaupniki, somišljeniki, storite tudi Vi vse, da čim več prispevkov naberete in jih čimprej po priloženi položnici pošljete na politično društvo. — Glejte, v najvažnejšem času smo, v času največjega narodnega dela in boja, v dobi taborov, v dobi boja za našo staro pravdo, za pravice koroških Slovencev. — Zato vse rodoljube ter prijatelje koroških Slovencev, pristrčno prosimo, stojte na straži, pomagajte ter darujte ob petstoletnici zadnjega umeščenja koroških vojvod svoj dar, svojo žrtev v boju za svojo staro pravdo. — Vsak, ki plača 1 K, postane ud našega političnega društva. Tisti pa, ki jih naberejo več skupaj, naj imena teh udov (darovalcev) napišejo zadaj na položnico, skupno vsoto vseh nabranih udov naj s svojo članarino obenem odpošljejo po položnici. — Posebno prosimo vse veleč. gg. duhovnike in zaupnike, da naj pridobe v svojem kraju kolikor mogoče veliko število novih članov in podpornikov. — Za odbor »Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«: Dr. Valentin Rožič, t.č. blagajnik. — Opomba. Izven koroški Slovenci in rodoljubi pa postanejo s svojimi darovi podporniki koroških Slovencev v njih težkem boju za svojo staro pravdo.

Kdo napada? Iz mariborske »Straže« smo ponatisnili iz uvodnika znani pasus o izjavi, ki jo je baje napravil njega ekselencija gospod deželni predsednik nasproti dr. Lemischu, češ, da raje skoči skozi okno, predno da dá Slovencem v deželi kako koncesijo. »Kärntner Tagblatt« je poročal v kratki notici o tem in pri tej priložnosti opomnil: »Te anekdote pač »Mir« ni izumil, ampak jo kolportirajo gotovi nemški nacionalci.« K temu izjavljamo: Mi si sploh ničesar ne izmišljujemo; tudi se Slovencem na Koroškem ni treba ničesar izmišljevati, ko je pa bridkih resnic preveč. Mi še nasprotno marsikaj zamolčujemo, česar bi ti isti gospodje, ki se nad našo notico spodtikajo, ako bi se jim kaj takega pripetilo, kakor nam, gotovo ne zamolčali. Da se pa ne bo morda mislilo, da smo mi morda lahko miselno kako govoričenje nemških nacionalcev, ki se ne da kontrolirati, vzeli za povod kakim »neprijetnim napadom« na njega ekselencijo g. deželnega predsednika, zato smo prisiljeni javno konstatirati, da je to, kar sta poročala »Straža« in »Mir«, javno pravil nemškonacionalni poslanec Nagel. Odtod smo izvedeli tudi mi. Če ne samo nemškonacionalna javnost, ampak tudi visoka c. kr. deželna in centralna vlada nemškim nacionalcem vedno vse verjame, tudi tedaj, kadar pripovedujejo pravljice, potem ne vemo, zakaj ne bi jim verjeli mi tedaj, kadar nemškonacionalni poslanci nimajo povoda lagati. Saj sicer le radi trdijo, nasprotno, češ, da se Slovencem ne godi nobena krivica. Če tudi »K. T.« imenuje nemškonacionalne vire nezanesljive, potem se čudimo, da so mu nezanesljivi samo v tem slučaju, v drugih so pa tudi njemu zanesljivi, kakor glede hujškarij, ki so jih nemški nacionalci uprizorili o nameravanem romanju kranjskih Slovencev v Gospo Sveto. V tem slučaju je »K. T.« potegnil s temi »nezanesljivimi viri«, s pročodrimovci proti katoliškim romarjem. »Mir« nič ni napadal, ampak je samo registriral, kar je bil dolžan registrirati. »Kärntner Tagblatt« je pa gospodu deželni predsedniku baronu Friesu naredil zelo slabo uslugo s tem, da je »Mir« napadel. Če bi bil »K. T.« zaradi tega pošteno oklofotal nemške nacionalce, ki so raznesli to novico po Koroškem, bi mu dali popolnoma prav; napadati pa zavoljo tega nas, ki smo le zabeležili, kar smo slišali in

kar se nas tiče, kaže le, kako ljubezen da goji ta list do katoliškonarodne slovenske stranke v deželi.

Nabori na Koroškem. Pri letošnjih glavnih naborih na Koroškem je bilo potrjenih 1489 nabornikov, pri po-naborih 100, pri naborih prostovoljcev 112, pri naborih v drugih deželah prebivajočih Korošcev 333, vseh skupaj 2034. Nabornikov je bilo 9000; torej je bilo potrjenih 22 od sto nabornikov.

Manevri. Letošnji korni manevri bodo trajali samo deset dni, od 19. do 29. avgusta. Vršili se bodo na Zg. Koroškem.

»Proč od Rima« je šel 21 let stari Miha Luštin, rojen v Tinjah in stanuje sedaj v Št. Petru pri Celovcu. Po poklicu je črevljar in raznašalec socialdemokratskega »Arbeiterwille«.

Umrli je v Zahomcu na Zili gospod Valentin Kriegl, krojaški mojster in tajnik posojilnice v Zilski Bistrici. Rajni je bil zelo izvežban posojilničar in vrl rodoljub. Koroški Slovenci smo izgubili z njim pristaša jeklenega značaja in izobraženega kmetskega moža. Pokojni nam ostane v blagem spominu. Svetila mu večna luč! Spoštovani rodbini Kriegelnovi naše iskreno sožalje!

Nesramnosti. Značilno za pravo mišljenje in skrite želje nemških nacionalcev je notica, ki so jo objavile »Freie Stimmen« dne 2. t. m. pod naslovom »predrznost«. V dotični notici se poroča, da je eden izmed fantov »Slovenskega krščansko-socialnega delavskega društva« v Celovcu, ki so stali pri poslopju »Katol. rokodelskega društva«, rekel: »Glej, ti črni psi imajo tudi razobešeno črno zastavo; najraje bi jo doli strgal, če bi jo dosegel!« To poročilo je, kolikor se tiče delavcev slovenskega delavskega društva, nesramna laž! Zadevo smo dali v društvu natančno preiskati in je preiskava dognala, da od naših fantov sploh nobeden ni hodil tam okrog ali v bližini. Kaj je na zadevi kot taki resnice, nismo mogli izvedeti ničesar. V rokodelskem društvu nam niso mogli o tem prav ničesar povedati; izključeno seveda ne bi bilo, če bi storil kaj takega kak — socialni demokrat. Patriotizem naših katoliško mislečih fantov pa je tako čist, da bi gospodom pri »Freie Stimmen« prav nič ne škodovalo, ko bi šli k njim v tem oziru v šolo. Saj še ni pozabljeno, kako so pisale »Freie Stimmen« svoj čas o prestolonasledniku, pokojnem nadvojvodu Francu Ferdinandu!

Na prodaj je velika grajščina, ki leži na ravnini v lepem kraju na Koroškem. Posestvo obsega 140 oralov, polovica je gozdnega sveta, ki je dobro zaraščen, druga polovica pa so rodovitna polja in travniki, ki lahko rede do 50 glav živine, dalje obsežna, dobro ohranjena gospodarska poslopja z vodno silo, mlinom in žago. Cena okoli 100.000 K. Pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani. — **Trgovci pozor!** V nekem spodnještajerskem mestu je naprodaj trgovina z dvema hišama, gospodarskim poslopjem, velikim vrtom in sadonosnikom. Cena približno 25.000 K, od tega lahko ostane polovica vknjiženega. Pojasnila daje pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Strežniška šola v deželni bolnišnici ljubljanski. Z dnem 15. septembra t. l. se otvori v ljubljanski deželni bolnišnici šola za bolniške strežnice z dveletno učno dobo, združena z internatom v prostorih cesarja Franca Jožefa zavetišča. V to šolo se sprejmejo: a) brezplačno prosilke, ki se zavežejo, da se bodo po dveletni šolski izobrazbi in ako so si pridobile državno strežniško diplomu, posvetile strežniški stroki in da bodo v slučaju, ako jih potrebujejo zdravstvena okrožja ali dežela, proti primerni plači prevzele službo okrožnih ali bolničnih strežnic; ta obveznost velja po pridobitvi diplome najmanj za dobo petih let; b) proti mesečni odškodnini 70 K tudi druge prosilke, v kolikor dopušča prostor. Sprejemne prošnje je opremiti z domovnim in krstnim listom (pri mladoletnih s privolilno izjavo očeta ali varstvene oblasti), z uradnim izpričevalom o nramnosti, z izpričevalom o uspešno dovršeni meščanski ali višji dekliški šoli, oziroma z dokazilom o splošni izobrazbi, s popisom dosedanjega službovanja ter potrdilom o cepljenih kozah. Tako opremljene prošnje je vložiti do 1. avgusta 1914 na vodstvo deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani. Da dokažejo telesno usposobljenost, se imajo prosilke zglašiti pri pristojnem c.

kr. okrajnem zdravniku (v Ljubljani pri mestnem fizikatu). Prosilke dobe pisмено obvestilo, da se določenega dne osebo zglašijo pri sprejemni komisiji, ki bo odločila o sprejemu. Sprejmo se najprvo začasno, po dvamesečnem zadovoljivem učenju pa definitivno. Vse nadaljnje podatke se izve pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Nečuvven zločin v Sarajevu bo v podrobnostih popisan in obrazložen v posebni knjižici, ki izide v par dneh v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani, ki bo obsegala obilo slik in tudi natančen življenjepis pokojnega prestolonaslednika in njegove plemenite so-proge. Knjižica bo na razpolago za malenkostno ceno in se naročila že sedaj sprejemajo.

Slovensko planinsko društvo javlja p. t. svojim članom in drugim ljubiteljem slov. planin, da so otvorene dosedaj že sledeče planinske postojanke: Kadilnikova kočica na Golici (1836 m). Dohod a) iz železn. postaje Jesenice čez vas Planino (1000 m — gostilna pri Kopačarju — eno uro in en četrt) ter po nemškem ali slov. potu na vrh 2 in pol do 3 ure; ali pa b) iz železn. postaje: Področica na Koroškem čez planino Kladje 3 in pol do 4 ure. — Obadva pota dobro nadelana in markirana. Zelo priporočljiva lahka partija, brez vsake nevarnosti. Krasen razgled posebno na Triglavsko pogorje in Visoke Ture! Prostorna kočica z mnogimi posteljami; Prešernova kočica na Stolu. Dohod iz železn. postaje Žirovnica 4 ure, do Prešernove kočice na Mal. Stolu; čez Žirovniško planino vodi popolnoma varna, izborna nadelana jahalna steza. Na Vel. Stol (2239 m) četrt ure. Razgled s Stola po celi Kranjski in Koroški od tod najpreglednejši in najzanimivejši. Velezahimiv je pot od kočice preko Vajnaša po grebenih na Golico. — Dom na Vršiču (1606 m). Dohod po kolo-voznici cesti skozi divjeromantično dolino Pišenco vrh sedla med Mojstrovko in Prisojnikom iz železn. postaje Kranjska gora samo 2 in tričetrt ure; planinska promenada. Pristop na Mojstrovko (2332 m) lahek, 1 uro in pol, na Prisojnik (2547 m) nekoliko napornejši. Sestop v Trento (izvir Soče) 2 uri. — Poleg navedenih so otvorene že tudi večje stavbe SPD, ki se tako po nepopisno krasni svoji legi in zelo ugodnimi dohodi, kot po izborni hotelski oskrbi in postrežbi še predvsem priporočajo vsem prijateljem narave, izletnikom z rodbinami, društvom itd. Le-ta planinska letovišča z najpopolnejšo oskrbo, vedno svežimi jedili in dobro pijačo, ki so kaj pripravna in ugodna za daljše bivanje, so: Bistriška kočica ob izviru Kamniške Bistrice, iz osrčja Savinjskih alp. Dohod iz Kamnika po cesti kolo-vozni ali romantično izpeljani, dobro nadelani jahalni stezi (velezanimive tesni potoka Bele) ob naravnem mostu »Predaselj« 2 uri in pol. Od tod se ti nudijo premnogi izleti in gorske ture. Najzanimivejše so: Kamniško sedlo (Kamniška kočica — že oskrbovana — 1921 m) 3 ure in pol, Grintovec (2559 m) 5 ur, Velika Planina (kočica na Vel. Planini 1555 m — že oskrbovana —) 3 ure. — Aljažev Dom v Vratih (1010 m). Najimpozantnejša stavba SPD — turist. hotel — tik pod 1000 m visoko znamenito Severno triglavsko steno! Dohod iz železn. postaje Dovje—Mojstrana (2 uri in pol) po dobro nadelani cesti mimo prekrasnega slapa Peričnika in po celi divjeromantični dolini »Vrata«, ki slovi kot ena izmed najlepših dolin v Alpah, sploh je planinska promenada brez primere in ti ostane vedno v hvaležnem spominu. Turist. hotel »Zlatorog« ob Boh. jezeru. Najnovejša planinska postojanka SPD ob gorenjem zahodnem koncu Bohinjskega jezera — bisera Julijskih alp! Krasne promenade ob jezeru (kopališče, čolnarni!), 1 uro od hotela slovit in mnogoopoevan slap Savice! Dohod iz železniške postaje Bohinjska Bistrica peš 2 uri in pol; vojni promet (omnibus trikrat na dan tja in nazaj). Zahtevajte brošuro, ki jo je ravnokar izdal Osrednji odbor Slov. planin. društva v Ljubljani!

Brdo ob Zili. (Na občinski tabli) je nabito naznanilo, da se s 1. novembrom t. l. spremeni voznik red na vseh deželnih cestah na Koroškem, ker se s tem dnevom vpelje tudi enak vojni red na vseh držav-

nih cestah v Avstriji. Zaradi enakosti voznega reda in v prospeh in varnost prometa na vseh cestah v vseh avstrijskih deželah je ta uredba dobra, ker so dosihmal imele samo koroška, predarlška in goriška dežela od vseh drugih dežel različen — ravno nasproten — vozni red na svojih deželnih cestah. A ker stoji na Koroškem vse najglavi, drži tudi to naznanilo noge kvišku. Prvič je to naznanilo samonemško; torej krivično, ker je koroška dežela jezikovno mešana dežela in občina Brdo slovenska občina; dasi je padla pri zadnjih občinskih volitvah vsled neznačajnosti in ostudnega postopanja treh »tudi-Slovencev« v nemčurske roke. Zakaj ni to važno naznanilo dvojezično? To je zasluga naših Judežev! Sicer pa bi morala poznati občine svojega področja tudi politična oblast, kakor jih pozna vojaška oblast. Gospod deželni predsednik je pri dotični razpravi v deželnem zboru obljubil, da bodo ta naznanila izšla tudi v slovenskem jeziku. Ali si ne upa držati svoje dane besede in obljube? Naj blagovoli vzeti na znanje: S samo »dobro voljo« — in če bi bila tudi najboljša volja — se na Koroškem nikamor ne pride in nam Slovincem ni nikakor ustrezno. Mi hočemo videti dejanja! Mi hočemo pravico! Naj c. kr. oblasti poizkušajo Nemce na Koroškem s samo »dobro voljo« zadovoljevati. Mogoče gre! Mi Slovenci smo svetih obljub siti do ušes. Sram nas je, da se moramo za take samoočesbi umljive zadeve bojevati. Kakor kaže ta zadeva, je vladna borza nam Slovincem na Koroškem sploh nepristopna. To si bomo zapomnili. Čez sedem let vse prav pride. Prihodnjič sporočim vam nepraktično stran omenjenega naznanila, oziroma novega voznega reda na cestah.

Tinje. (Pokvarjen most.) Usojamo si vprašati merodajne kroge, kdaj se bo popravil most čez Dravo. Je še v jako slabem stanju, tako da je nevarno čez voziti. Če moramo plačevati za njega, tudi zahtevamo, da se popravi, predno se zgodi kakšna nesreča.

Bekštajn pri Beljaku. (Občinske volitve) so preložene, kakor se hipno sodi, in bodo 8. julija. Volilni imenik je bil namreč tako imenitno sestavljen, da je trebalo od naše strani nad 100 reklamacij. Ker pa nam občina naših reklamacij ni povsem postavno rešila, in ker so nasprotniki potom reklamacij dali izbrisati neutemeljeno več naših volilcev, smo rekurirali na okrajno glavarstvo. Gospod župan — brihtna glavca — pa se za vse to ni zmenil, ampak je proti vsem paragrafom nastavljal volitev na dan 24. junija. Zato pa je okrajno glavarstvo poseglo vmes in določilo dan volitve. Naši rekurzi pa še niso rešeni (danes, 17. junija, je zadnji dan, da se še more popraviti volilni imenik) in tako še ne vemo, pri čem da smo.

Št. Lenart pri Sedmih studencih. (Smrtna kosa) je posegla zopet v našo faro in posekala posestnika Luka Galle, p. d. Mešnika, v Korpičah, ki je bil tudi odbornik bekštajnske občine. Umrl je, večkrat previden, v božjo voljo vdan, kot krščanski mož. Pogreb je bil veličasten. Samo bekštajnski nemškutarski občinski odbor je moral pokazati pri pogrebu svojo »tajč« dušo s tem, da je pripel na venec, ki so ga rajnemu podarili, frankfurtarski trak. To neumno demonstracijo bi bili lahko opustili, saj itak vemo, da so skoraj vsi sami Slovenci, ki hočejo svoje slovensko pokolenje pokriti s tem pavovim perjem kakor sraka. Če še toliko »hajlate« in se zavijate v nemške farbe, ostane vam še vendar kot neizbrisno znamenje, da ste Slovenci, seveda ne pravi.

Prevalje. Ubogim prevalške občine je darovala družina Kolenc v Beljaku namesto venca na grob sestrin in svakinji umrli Mariji Pučl, roj. Kolenc, na Prevaljah 20 K. Hvala!

Bekštajn, 1. julija. (Grozna smrt prestolonaslednika in njegove blage soproge) je tudi nas pretresla

kakor strela z jasnega neba. Vse govori samo o tem strašnem zločinu. Po stari navadi naših nasprotnikov se spravlja ta dogodek v zvezo z našo politiko in neki učitelj na Brnci je, kakor slišimo, naravnost imenoval ime dr. Šusteršiča. Bržkone se hoče s tem begati naše ljudi in delati kapital za bližajoče se občinske volitve. Somišljeniki, pazite, kaj govore in delajo nasprotniki in naznanite zlobne obrekovalce našemu političnemu vodstvu, da se jih bo de prijelo pred sodiščem! Slovenci dobro vemo in ravno mi bridko občutimo, da se nam avstrijskim katoliškim Slovanom ni mogla zgoditi hujša nesreča kot je smrt nepozabnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene. Vemo pa tudi, da sta imela pokojna kot zvesta katoličana poleg srbskih iridentistov še drugih sovražnikov, zlasti v »fortšritlih« nemških nacionalnih vrstah. O tem se je vsak lahko prepričal, ki je bral njih časopisje, kakor »Freie Stimmen« in »Bauern-Zeitung«.

Št. Štefan pri Trušnjah. Tudi naš slavní Zepej Glančnik je bil z »velikim« Dobernigom in Jaka Spako med deputacijo pri dunajskih ministrih. Kot Parade-Slovene se je tudi šel zahvaljevat za dobrote, ki jih vlada, osobito pa justični minister, nam Slovincem deli, in zatrjevati ministrom, da se Slovincem nikaka krivica ne godi, kakor smo se pritoževali na taboru v Šmihelu. — Zepej je eden tistih »Slovencev«, ki so za izboljšanje pašnikov od »Landeskulturrata« dobili po 1000 do 2000 K podpore. Taki »Slovenci« seveda ne čutijo krivic! Zepej je bil tudi na nemškem »Volkstagu« v Celovcu.

Iz Zilske doline. (Koristnost planinske podružnice) se je pokazala v našem kraju. Pred več leti že je zaznamoval neki tukajšnji narodnjak pot na D. planino. Ker, kakor povsod, tudi pri nas primanjkuje poslov, bil je neki kmet prisiljen, poslati na planino deset let staro deklico. Otrok je sicer brihten, a kmet je bil le v skrbeh, da ne zaide, ker je v naši gori precej razpotja. Ko je prišel otrok domu, ga vpraša kmet med drugim tudi, ali ni zašel na stranska pota; a deklica se odreže: »Saj to ni mogoče, je samo treba hoditi tam, kjer so kamni črnjevo (rdeče) naštrihani, pa prideš gor.« To je vendar jasen dokaz, da je naša planinska podružnica kmetom tudi v svojem gospodarskem življenju v korist. Želeti je torej, da postanejo vsi občinski odbori slovenski njej naklonjeni in jo podpirajo pri svojem koristnem delovanju; kar se dosihmal le malokje zgodi, kar je tem neopravičljivejše, ker spada zaznamovanje krajev in naprav kažipotov itak v postavne dolžnosti vsake občine in se vsled naše narodne mlačnosti širijo, urivajo in napravljajo samonemški napisi in kažipota v slovenskem delu naše dežele. Občinski odbori, ki tega ne uvidijo, in v takem oziru šparati hočejo, niso na svojem mestu. Občinski odborniki! Pokažite vendar, da imate v srcu kri in v glavi razum za prospeh naše domovine.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Ginljiva cerkvena slavnost.) Tukajšnja Marijina družba je v nedeljo, dne 28. rožnika t. l., obhajala god svojega drugega patrona sv. Alojzija naslovesneje. Pri dopoldanski božji službi je pristopilo 90 Marijinih otrok k skupnemu sv. obhajilu. Glavna slavnost se je pa vršila pri popoldanski službi božji. Knezoškofijski vrhovni vodja koroških slovenskih Marijinih družb, č. g. dr. Janko Arnež, župnik v Žrelcu pri Celovcu, je imel slavnostni govor. Govoril je o lepoti svete čistosti tako ognjevit in prepričevalno, da so bili poslušalci do solz ginjeni in potem je na novo sprejel v Marijino družbo deset deklet. Nato se je vršil shod v šolski telovadnici, ki je bil tako sijajen in poučen, da je napravil na vse navzoče zmagoviti vtis. Vršilo se je petje, deklamacije Marijinega vrtca, deškega in dekliškega, zelo izvrstno sta govorila

dvogovor »Najlepši kinč Marijinih hčera« članici Kavanova Anica in Mentelnova Franjica. Vrla članica naše družbe Koprilnikova Marijana iz Tinj je jako zanimivo in obenem šaljivo poročala o obravnava in sklepih na letošnji glavni skupščini Marijinih družb v Žrelcu pri Celovcu in žela burno pohvalo. Vnela se je živahna razprava, v katero je posebno posegel g. knezoškofijski vodja. Posebno se je povdarjalo, da naj se članice po pogostokratnem prejemanju svetih zakramentov tako visoko dvignejo, da sploh za nje pogubni ples ne bo imel več privlačne sile. Tukajšnja Marijina družba se je vsled vestnega izpolnjevanja pravil iz neznanega začetka, leta 1911. ob ustanovitvi je štela samo 16 članic, razvila v mogočno drevo, ki razprostira že svoje korenine na sosedne župnije in pripravlja tla, da se bodo tudi v istih Marijine družbe ustanovile. Šteje pa naša družba zdaj že 58 članic in 5 novink. Poleg tega šteje deški Marijin vrtec 16 dečkov, in dekliški 37 deklic. Le vztrajno naprej, po Mariji k Jezusu!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Filip Mesner p. d. Skrajnik t.) Tukajšnjega posestnika Filipa Mesner p. d. Skrajnika v Mrzlivodi je domače žrebe tako močno udarilo z zadnjimi nogami na trebuh, da so se mu čreva pretrgala; operacija v celovski bolnišnici ga ni mogla rešiti, v hudih bolečinah je blagi mož v Celovcu umrl dne 28. rožnika t. l. Ob obilni udeležbi ljudstva je bil tukaj pokopan. Vrli mož je mnogo trpel v svojem življenju, sosebno ko je v teku devetih let dvakrat pogorel. Njegova rodovina je vzorno krščanska, sedem njegovih otrok je pri tukajšnji Marijini družbi. Rajni Skrajnik je bil vselej zvest slovenski rodoljub, pri vseh volitvah je stal krepko na naši strani, vse svoje številne otroke je pošiljal v našo »Narodno šolo«. Ob grobu mu je za slovo govoril domači g. župnik, č. g. šolske sestre so mu zapele ginljivo žalostinko. Naj počiva v miru! Toliko izkušani družini naše iskreno sožalje!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Zahvala.) Za našo »Narodno šolo« je blagi naš dobrotnik č. g. Karol Hraba, župnik v Šmarjeti v Rožu, daroval in sicer za našo šolsko božičnico 10 kron, za našo gospodinjstvo šolo 10 kron in za šolsko zimsko kuhinjo 9 45 vin., skupaj 29 K 45 vin. Preblagemu gospodu izreka najiskrenejšo zahvalo — šolsko vodstvo.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Poroke.) Dne 29. rožnika t. l. sta bila tukaj poročena Anton Ovšan, kmečki sin p. d. Ravnikov Nad Dravo, in Žmavcarjeva Micka. Zenin in nevesta sta šele po 21 let stara. Želimo jima vse dobro.

Črneče. (Dvojen samomor.) Grozen dogodek se je tu prigodil na Petrovo dne 29. junija zjutraj. Na železniški progi, ki vozi proti Guštanju, so našli mrtva Rudolfa Brodner, starega 20 let, in njegovo ljubico Ano Metticher, staro 16 in pol leta. V nedeljo sta se še zabavala po Spodnjem Dravogradu, obiskala razne veselice in gostilne, v ponedeljek zjutraj pa se vlegla pod brzovlak, ki je obema odtrgal glave. On je bil čevlarski pomočnik, ona rejenka v spoštovani hiši. Ker so starši branili grešnemu znanju, sta si sama na tako strašen način vzela življenje. Žalostni dogodek je vzbudil med ljudstvom globoko sožalje s starši in obsodbo nad mladino, ki noče več poznati vere in spoštovanja staršev in rodi tako žalostne sadove.

Iz Sv. Petra pri Vašinjah. Kaj neki mislijo gospodje »Nemci«? Da me bodo na ta način, kakor so me prijeli na praznik sv. Petra in Pavla, namreč z zasramovanjem in zasmehtovanjem, odvrnili od moje poti, katero hoditi veli vsakemu, tudi meni, dolžnost do svojega naroda? — Da sem pristopil domačim, slovenskim pevcem, da sem kot Slovec šel med Slovence, s tem sem pač hudo »grešil« (v očeh neznačajnih nemškutarjev. Op. ured.) Seveda, le Nemec ima pravico

PALMA

neporušni
kavčukov podpetnik

eksistirati, za svoj narod delovati, ga ljubiti. Slovenec pa naj zatira svoja narodna čutila. Nemec le sme stati k svojim bratom, Slovenec naj pa zataji svoj materni jezik in postane izdajalec na lastni krvi, Nemcem v korist! Počasi vozite! Cel svet pa še vendar ni vaš! Pustite miroljubne, poštene ljudi pri pokoju! Vsak ima pravico, ravnati po svoji prosti volji, po lastnem prepričanju, in če bi bil tudi le kak slovenski, kmetski fant. — Posebno vi, gospod Sterše, ne vtikajte se v reči, ki vas prešmentano malo brigajo. Z vašo kibicarijo me še ne boste v kozji rog ugnali, če bi si tudi še gotove ženske osebe, in celo mojega prijatelja, zoper mene našuntali. Nisem izmed tistih, ki se obračajo za vetrom, katere straši blisk in grom. — Gross.

Iz Železne Kaple: Na predvečer sv. Janeza Krstnika si je dovolila kapelška nemška in nemčurska gospoda malo provokacije. Slednjič so koroški Slovenci provokacij od strani svojih nemških sodeželanov, še bolj pa nemčurskih, že močno navajeni, kar dokazuje že to, da se na taka in podobna izzivanja primerno ne reagira, čeprav vemo, da bi bila najpriročnejša in za večino mladih in razgretih nemčurskih petelinčkov najhladilnejša mokra cunjca. Torej h kresu! Gospodična hčerka trgovca Pribila, loco, je deklamirala o nemški slogi in edinosti, navzoči učitelji so se odzvali z nekaterimi gospodičnami z »Wacht am Rhein« in ne vemo v kakšni zvezi s prvo, s cesarsko. Vse hajlanje navzočih otrok in tudi mogočen protektorat mogočnega gospoda župana in gostilničarja Niederdorferja ni moglo dati stvari kaj več živahnosti. Res, blagor vam, gospodje, da smo Slovenci mirne krvi. — Da se pokaže svetu patriotizem Kaple, je izobesila trška gospoda v znak smrti prestolonaslednikove raz vseh c. kr. uradov in šole ter privatnih hiš kar cele štiri zastave.

Sveta vojska.

Žena umorila svojega moža. Dne 6. junija je ubila posestnikova žena Jožefa Godca v Spodnji Poljskavi na Štajerskem svojega moža. O tem groznem dogodku se poroča: Pretepala sta se v petek cel dan. Oba sta bila pijana od šnopsa, ki se širi iz nemškutarskega Ptuja. Zvečer je mož šel zopet pit v gostilno; ko je prišel domov, je čez nekaj časa njegova žena šla k posestniku Puhfinku in mu rekla: »Jutri moj mož ne pride delat, ker sem ga sedajle pošteno naklestila«. In ko pride žena zopet domov, sliši nato v zadnji sobi stanujoča neka druga bolna žena, da je mož prosil: »Ljuba žena, ne tepi me več, sedaj imam že dosti,« je klical na pomoč, pa bolna žena ni mogla pomagati, ker je bila vsled bolezni v postelji. In tako ga je njegova lastna žena umorila ter zavlekla ven na njivo, kjer so ga našli drugo jutro v krvi ležati. Tudi v sobi in na postelji so bile mlake krvi ter polno krvave obleke. — Ko je to izvedel občinski predstojnik, pošlje občinskega slugo po morilko, da jo prižene v občinsko pisarno; nato pridejo tudi orožniki in jo ženejo nazaj na kraj zločina, kjer je takoj vse priznala. Pokazala je tudi svoje morilno orožje, s katerim je moža umorila, namreč kol in možev škorenj, s katerima ga je tolkla po glavi. To je morala tudi nesti s seboj v Slovensko Bistrico na sodnijo. To dela šnops!

Alkohol in umobolnost. Kranjski deželni odbor je izdal na vsa županstva spomenico proti razširjanju bolezni na umu. Vzroke umobolnosti navaja med drugim: Podedovanje, spolna razbrzdanost in pijančevanje. O pijančevanju pravi oklic: Trajno nezmerno uživanje opojnih pijač škoduje z zastrupljenjem ne samo telesnemu, ampak tudi duševnemu zdravju. Pri mnogih osebah pa škoduje alkohol tudi v malih merah uživan, tako da tudi takozvani zmerni pivci niso vselej brez nevarnosti. Vsi pivci so izpostavljeni nevarnosti, da ali nanaglo zblazne (blaznost pijancev) ali pa počasi na umu opešajo (izguba spomina, oslavljenost volje, razuma, spridenje značaja, počasi se pojavljajoča behavost). Posebno usodepolno, pa še malo znano je dejstvo, da se pijančevanje in strast od pitja ne samo na otroke prenaša, ampak da se zarod še na drug način oškoduje; najbolj v nevarnosti so otroci staršev, ki so pijanci. — Pri mnogih bebcih

in umobolnih je edini vzrok njih trpljenja, ki se ga sploh more misliti, pitje staršev. Zato je pa lahko mogoče razširjanje duševnih bolezni zaježiti. Vsakdo mora vedeti, kako škodljivo je trajno in nezmerno pitje roditeljev prihodnjemu naraščaju. Z vsemi sredstvi naj se pobija alkoholizem in zoper možitve notoričnih nepoboljšljivih pivcev bi se moralo prav tako nastopiti, kakor pri božjastnih in umobolnih. Takemu možu ne bi smel nikdo dati svoje hčere za ženo.

Najstarejša eksportna
tvrdka ur, zlatne in
srebrnine

F. ČUDEN

Ljubljana 228
Prešernova
ulica 1
pošlje brezplačno vsa-
kemu svoj

VELIKI CENIK.

Letno se razpošlje več tisoč ur na vse strani sveta.

Dekliški vestnik.

Marijine družbe iz vse slovenske Koroške so obhajale letni skupni shod na praznik sv. Alojzija v Žrelcu. Shod je bil sijajna manifestacija naše mladine. Prišlo je 180 deklet z 12 zastavami kot zastopnice 15 Marijinih družb v domači noši, kar je posebno pohvalje vredno. Bile so vse navdušenja polne, ker jim je sv. Alojzij pripravil tako izredno lep dan. Postal je menda na vse zgodaj angelce po gorah, ki so jih očedili vseh megel, da se je moglo solnce ves dan nasmejati nad našimi Benjamini. Po skupnem obhajilu in skromnem obedu smo se prvokrat posvetovali s prednicami in vodniki, kar je bilo zelo potrebno. Nanovo se je vsestransko poudarjalo in sklenilo, da Marijine družbe plesa za svoje družnice ne dovolijo, ker so na Koroškem plesi taki, da ohladijo v vsaki Marijini hčerki navdušenje za družbene cilje. Marijina hčerka, ki pleše, se ne čuti več zadovoljne in srečne, tako da končno vsaka izstopi. Marijina hči in plesalka ne spadata v eno krilo. Potrebno je, da se dvigne ugled prednic, da se članice čutijo vezane k pokorščini do njih, ker vsaka organizacija brez discipline razpada. Nanovo se je poudarjal in sklenil polletni noviciat za novinke. Skušnja uči, da Marijina družba brez priprave nič ne dobi pravega duha, ne prave privlačne sile. Značilno je tudi za koroške razmere, da mnogo starišev brani hčerkam v Marijino družbo iz strahu pred ljudmi. Kako vendar nemčurstvo in liberalizem zmešata glave!

Veliki shod po popoldanski božji službi se je obnesel nad vse sijajno. Globok vtis sta napravili na naše ljudi dve govornici iz šentrupertske družbe. Govori so bili biseri mladih duš, ki se navdušujejo za treznost in sv. Evharistijo. Tako je prav! G. prof. dr. G. Rožman nam je orisal sv. Alojzija z gorečo zgovornostjo. H koncu je g. kn. šk. zastopnik podal cilje za družbeno delo v prihodnjem letu. Marijine družbe so bile vedno vzgojiteljice značajev. Vzgojati se mora vsak sam, a najlažje skupno z drugimi. Zato je pokorščina glavni pripomoček za utrditev značajev. Pokorščina pa se izkazuje iz ljubezni do Marije; torej prav globoka otroška ljubezen do naše matere. Marija vzor od jutra do večera. Nepremagljivo silo pa črpa jo družbe, dekliške vzgojiteljice, iz sv. obhajila. Devet evharističnih odsekov v 15 družbah je premalo! Evharistija je skupno ognjišče Marijine družine. Torej vse delo za Kristusa: peljite, deklice, vse koroške Slovence k Njemu!

Marijinih družb je bilo na Slovenskem Koroškem začetkom t. l. 15. Prirastla je ena v Bilčovsu, a ena je zaspala. Članic je 467, novink 52, gostov 7, skupnih shodov je bilo 176. med njimi občni zbor v Doberlivi, Bogoljubov je v družbah 258. V osmih družbah je devet evharističnih odsekov, ker so članice šentrupertske družbe, ki so iz Tinjske fa-

re, v domači župniji zasnovale poseben odsek, ki res izbornu deluje. Vrhtega imata družbi v Št. Rupertu in v Št. Jakobu v Rožu tudi še treznostni, misijonski in pevski odsek. En doberodnelni odsek deluje tudi v Št. Rupertu.

Zbrane deklice Marijinih družb kličejo tudi fante na korajžo, naj se vendar enkrat tudi že oklenejo Marijine zastave. Ali je med slovenskimi fanti na Koroškem viteška kri že popolnoma usahnila? Ali ne vedo, kakšna čast bi bila za nje, če poprimejo zastavo in orožje kraljice Marije? Vitezi cenjeni, kam ste namenjeni??

Duh Marijinih družb na Koroškem je izborn in obeta mnogo najlepšega sadu. Marijino kraljestvo naprej! Z letošnjim shodom pri Mariji Pomočnici v Žrelcu smemo biti res zadovoljni.

Mnogo smeha je povzročila novica, da so na kolodvoru v Celovcu ustavljali dohajajoče deklice celovski policaji, ki niso vedeli, kaj ž njimi početi. Po dolgem vpraševanju so se jih vendarle usmili in jim povedale skrivnost, da niso — Kranjci. Gledali, da, menda celo jezdili so še detektivi za njimi, a ko so se prepričali, da gredo le v Žrelec in ne v Gospo Sveto, so se zopet vrnili vahtat izostale Kranjci. Don Kišoti, vitezi žalostne postave, še pač niso izumrli!

Steckenpferd- lilijnomlečnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Vsakdanja priznalna pisana. Po 80 h se dobiva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Tinje.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa je bil pri nas ženski shod. 150 do 200 vrlih gospodinj in deklet se je zbralo v prostiji. Vse so z največjim zanimanjem poslušale lep govor preč. g. dr. Lamb. Ehrlicha o Lurdu. Ko so še govorili Marijana Miglar, milostlj. g. prošt in domači kaplan, se je shod zaključil z željo, da bi se v kratkem ali vsaj v enem letu zopet sešli. — Na binkoštni ponedeljek smo šli v Gospo Sveto se poklonit nebeški kraljici. Tik pred Gospo Sveto smo se zbrali in smo šli potem s procesijo, katero so vodili domači g. kaplan, v cerkev. Na potu v cerkev smo peli slovensko pete lavretanske litanijske in v cerkvi so peli naši vrli tinjski pevci slovenske pesmi in smo pokazali s tem, da ljubimo tudi mi naš mili slovenski jezik in da se ga ne sramujemo.

Bilčovs.

V nedeljo dne 28. t. m. je imelo naše društvo »Bilka« shod, kakršnega se še ne spominjamo! Društvena soba je bila natlačena polna. Storili smo namreč velik korak naprej! Iz lastne moči in po darežljivosti zavodnih Slovencev napravili smo si društveno dvorano in postavili oder. To je privleklo toliko radovednih ljudi, da smo se kar čudili! Igra »Tri sestre«, uprizorjena od fantov in deklet iz Št. Jakoba — hvala jim srčna — se je izbornu obnesla. Vsi so v splošno zadovoljnost rešili svoje naloge, najbolj ugajali so Anica in Špela, pa njih oče. Začetek — iger namreč — je storjen; zdaj, bilčovski fantje in dekleta, pa tudi možje in žene, je na vas, da delate naprej in začnete sami tudi vprizarjati igre, da bomo tudi v Bilčovsu imeli večkrat pošten in cen »kratek čas«, obenem pa tudi delali s tem za narodno probujo, katere tako manjka — v našo škodo. V teku treh tednov so naši fantje pripravili sobo in oder, darovali čas, denar in moči in si s tem postavili spomin v kroniki našega društva »Bilka«! Bog jih živi!

Društvena naznanila.

Velikovec. Občni zbor »Slovenske Straže«, ki je bil naznanjen za prihodnjo nedeljo dne 5. julija, se preloži na poznejši čas. — Odbor.

Slovenci in Slovenke iz Pliberka in okolice, prihitite na shod, ki ga priredi izobraževalno društvo v nedeljo dne 12. julija takoj po blagoslovu v »Narodnem domu«, da damo s tem duška ogorčenju nad zlobnim napadom na blagega prestolonaslednika in

izrazimo sočutje in neomajno vdanost svojemu ljubljenu, sivolasemu cesarju-mučniku!

Dobrlavas. Tukajšnja podružnica »Slovenske Straže« priredi v nedeljo dne 12. julija ob 3. uri popoldne pri Mežnarju v Kokju svoj redni letni občni zbor. Na sporedu sta dva zanimiva govora in tombola z mnogimi lepimi dobitki. K mnogobrojni udeležbi vabi člane in prijatelje od blizu in daleč — odbor.

Cerkvene vesti.

V stolnici bo slovesen »requiem« za rajnega prestolonaslednika v soboto ob pol 11. uri.

Knez nadškof dr. Kaltner so se odpeljali dne 5. t. m.

Sodalitas. V četrtek dne 9. t. m. ob 2. uri ima Sodalitas Ss. Cordis Jesu v Celovcu svoj mesečni sestanek, na katerega se vljudo vabi.

Podeljena je župnija Sörg g. Severinu Jabornig, župniku v Penku, župnija Svinec g. Jožefu Leuchter, provizorju istotam.

Letošnji novomašniki. Letos bodo darovali prvo sv. mašo sledeči gg. bogoslovci III. letnika: Gril Pavel, 9. avgusta v Vovbrah pri Velikovu. Pridigar: Preč. g. Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovu. — Kuhling Ivan, 26. julija v Dobrlivasi. Pridigar: Preč. g. Fr. Uranšek, župnik v Žvabeku. — Mlinar Anton, 26. julija v Šmihelu pri Pliberku. Pridigar: preč. g. J. Rozman, župnik v Črnečah. — Muri Ignacij, 19. julija na Jezerskem. Pridigar: Preč. gosp. Fr. Senk, župnik v Št. Petru pri Grabštanjju. — Fr. Benjamin Petrič, O. F. M. (frančiškan v Ljubljani), 26. julija na Strmcu. Pridigar: Preč. gosp. J. Svaton, župnik v pok. v Škofičah. — Sadolšek Ivan, dne 19. julija v Železni Kapli. Pridigar: Preč. g. A. Truppe, dvorni kaplan v Celovcu. — Wernik Matej, 19. julija pri Sv. Mariji na Humcu. (Fara Št. Ilj ob Dravi.) Pridigar: Preč. g. V. Mörtl, župnik na Strmcu.

Nastavljeni so kot kaplani sledeči gg.: G. Malej Ignacij v Prevaljah, Feliks Zulechner v Šmihelu pri Pliberku, Kandut Ciril v Spodnjem Dravogradu, Hafner Viljem v Nemškem Plajbergu, Lovro Oberguggenberger v Šmihelu, German Schneider v Motnici, Schätzle Karl v Kotu, Schrieffl Tomaž v Hüttenbergu, Mayrhuber Gottfried v Maiseldingu, Štefan Schweiss v Irschenu.

Prestavljeni so sledeči gospodje: Jožef Feinig v Prevaljah kot provizor v Gorenče, Brožek Viljem iz Šmihela v Št. Jakob v Rožu, Vavti Alojzij iz Št. Jakoba v Rožu kot administrator na Jezersko, Janez Lamprecht iz Irschena k mestni fari v Celovec, Huber Ferdinand iz Sayritz v Šmihelu pri Wolfsbergu, Millionig Ignacij v Šmihelu pri Wolfsbergu v Sayritz, Hödl Leopold iz Šmohora kot provizor v Sattendorf, Radl Albin iz Kaple na Krapfeldu kot provizor v Ötting.

Sposobne zastopnike, dobro vpeljane, za obisk zasebnikov, sprejme proti visoki proviziji svetovnoznana tvornica sukna. Ponudbe na naslov: Muhi. Hradište, Češko, poštni predal št. 11.

Pridnega učenca za izdelovanje kalupov in tvoril takoj sprejme Karol Jelinek, izdelovalec lončenine, pošta Št. Rupert pri Celovcu.

Kajža na prodaj blizu Ribnice in Otoka ob jezeru. Zemljišča je 10 oralov. Polovica cene ostane lahko vknjižena. Pojasnila daje Ozbolt Resaj, mesar v Ribnici ob jezeru.

Proda se 1 „Empire“ pisalni stroj in 1 „Star“ pisalni stroj, oba skoraj nova in s slovensko tipkalnico (tastaturo) opremljena, po jako ugodni ceni, prvi za 360 K, drugi za 260 K. Ogleda se lahko v papirni trgovini Hotel Trabesinger v Celovcu.

Hiša na prodaj, 20 minut od Vrbskega jezera, tik železnice v Dolah nad Vrbo. Posedstvo meri približno 30 oralov polja, travnikov, paše in gozda, ki je za posekati za približno 5000 kron. Več pove posestnik Janez Vovk v Dolah, pošta Vrba ob jezeru, Koroško.

Zahvala.

Podpisana se v svojem in v imenu svojih štirih bratov prisrčno zahvaljujeva č.č. gg. duhovnikoma, vsem sorodnikom in sosedom za ogromno udeležbo in molitev pri pogrebi naših nepozabnih staršev,

Petra Blatnika, p. d. Primožiča

na Binkošti in

Elizabele

komaj 16 dni navrh, pokopanih v Medgorjah.

Zablate, 27. junija 1914.

Andrej in Marija Blatnik.

Zahvala.

Knenadomestljivi izgubi našega iskreno ljubljene sina in brata, gospoda

Valentina Kriegl

krojaškega mojstra in tajnika posojilnice v Zilski Bistrici

se za vse blage dokaze iskrenega sočutja tem potom kar najtopleje zahvalujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena preč. duhovščini, zlasti gorjanskemu gosp. provizorju za pretresljiv govor pokojniku v slovo, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so blagega pokojnika v tako obilnem številu spremili do preranega groba.

Zahomec pri Zilski Bistrici, 30. junija 1914.

Žalujoči rodbini Kriegl-Wigele.

Dolgo pot morajo napraviti jedila skozi želodec in čreva, in če so jedi težko prebavne ali ako želodec in čreva niso v redu, nam napravljiva prebava mnogo težko. Torej bi morale vedno Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elza-kroglice“ biti pri hiši. Ne morejo se pogrešati pri tiščanju v želodcu, gorečici, riganju, krčih, napenjanju, težkosti telesa in zaprtju. 6 škatlic pošlje franko za 4 krone lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško), in se lahko obenem naroči Fellerjev bolečine utehujoči fluid z znamko „Elzafluid“, 12 steklenic za 5 kron franko.

Kmetija na prodaj, 1 uro od Celovca, zemljišče obsega 32 oralov, in sicer je 8 oralov travnika, 9 oralov gozda, ostalo je polje. Na travniku se pridela okrog 40 vozov sena. Nov mutni mlin. Cena 28.000 kron. Naslov pove upravništvo „Mira“ v Celovcu št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

Loterijske številke:

Brno, 24. junija 1914: 42, 84, 66, 62, 71.

Gradec, 24. junija 1914: 2, 11, 40, 27, 55.

Linc, 27. junija 1914: 90, 24, 11, 84, 60.

Tržne cene v Celovcu

27. junija 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	21	06	22	67	13	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	26	—	27	—	13	50
Oves	17	—	18	58	6	30
Proso	—	—	35	14	22	—
Pšeno	—	—	—	—	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	6	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	50	9	—	—	—
„ kislo	6	50	8	—	—	—
Slama	5	80	7	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30	—	—
„ sur. 1 „	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m².	2	80	3	30	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	40	2	90	—	—
Živina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
			živa	zaklana		
	od	do	od	do		
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	560	—	90	94	5	5
„ za vožnjo	400	550	—	—	40	26
Junci	320	450	—	—	12	7
Krave	300	540	70	74	50	28
Telice	280	—	—	—	2	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	46	—	—	330	240
Ovce	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—

Učenca

sprejme takoj

Knjigoveznica Družbe
sv. Mohorja v Celovcu

Absolutno zjamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1912 po 56 — 60 K, letnik 1913 po 40 — 45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“ po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Velik v ljubezni do svojega naroda, vesten in požrtvovalen pri delu v katoliški organizaciji, je nenadoma preminul v 21. letu svoje mladosti vsem priljubljeni tovariš, društveni tajnik

Franc Uršič

stud. med.

previden s sv. zakramenti za umirajoče, v noči dne 26. junija 1914.

Njegovo truplo se prepelje v Malošče pri Beljaku, da se položi k zadnjemu počitku v domači slovenski zemlji, katero je tako ljubil.

Težko izgubo javljamo vsem, ki so blagega pokojnika poznali.

Dunaj, dne 26. junija 1914.

Slov. katol. akad. tehn. društvo „Danica“.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna postrežba.

Veliko pohoštvo

se prodaja na Koroškem, okoli 8 orolov trav-
nika in polja, samo ali pa tudi z veliko
vodno silo, 5 minut od mesta, poleg velike
ceste, za vse prav pripravno. Naslov pove
upravnistvo „Mira“ št. 24. Za odgovor je
priložiti znamko.

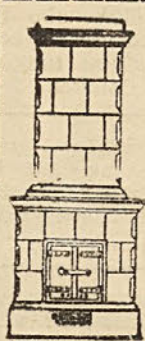
Karol Tratnik

Specijalist v izdelovanju cerkve-
nega orodja in posode

Maribor (Pfarrhofgasse 3)

se priporočam prečistiti
duhovščini za naročila vsa-
kovrstnih monstranc, ke-
lihov, lestencev, svečnikov
itd. Staro cerkveno orodje
popravljam, pozlatim in po-
srebrim v ognju.

Za vsako delo jamčim.
Mnogo priznanih pisem
na razpolago.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Žilvinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence
priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike
K 4.40, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom
K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti
franko K 1.— več.

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Skatlja K -80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K -80, 1.40 in 2.—.

Železna albuminat tinktura s sidrom

pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 1.40.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“

Praga I, Elizabetina cesta 5.

Pazite!

Najboljše in najcenejše blago
za obleke in podloge, dobre
trpežne čevlje, lepe izgotov-
ljene obleke, volneno in modno
blago, močno platno, vseh vrst
perilo, pelerine in ženske pred-
pasnike iz lastne izdelovalnice,
lepe otroške vozičke itd. raz-
pošilja po izredno nizkih cenah

Prva gorenjska razpošiljalnica

Ivan Savnik, Kranj

Gorenjsko št. 162.

Solidno domače podjetje!
Naročite za poskušnjo!

Slovenska trgovska šola v Ljubljani
(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so
stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede
ljudske šole.

V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so
stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo.
Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci,
ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake
srednje ali meščanske šole.

Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne
aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno
dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke,
ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8 razred
ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje
šole. — Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje se bo vršilo v soboto, 4. julija 1914,
od 9. do 12. ure dopoldne.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere
trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v sprem-
stvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese seboj
krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine
ter prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje tudi pismenim potom

ravnateljstvo.

Ljubljana, 12. junija 1914.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

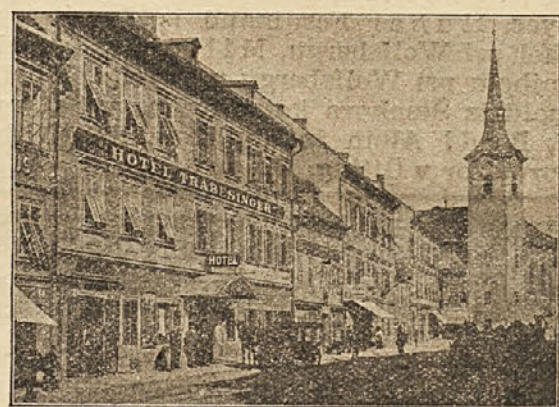
v Celovcu, Velikouška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabe-
singer se vljudno priporoča vsem ve-
lečenjenim slovenskim in slovanskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zjamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnatga vrta, pozimi toplo za-
kurjeno. V hotelu Trabesinger dobite
vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer,
prijetno slovensko družbo. Slovenski
potniki in rodoljubi, ustavljajte se
samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno
dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se

priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vziema.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebaue vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spijetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 %** naprej.

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rekopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rekopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložit poštne znamke.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krome.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin
od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 4. julija 1914.

Št. 26.

Ob mrtvaškem odru.

Vsa država se je zavila v žalno obleko, in vsi narodi so pokazali, da je v njih patriotično mišljenje močno in neomajeno; ob mrtvaškem odru preljubljenega prestolonaslednika in preblage njegove soproge vojvodinje Zofije pl. Hohenberg se je vidno pokazala globoka udanost avstrijskih narodov do presvetle vladarske hiše in neomajna zvestoba do monarhije; skoro vsi listi so prinesli posebne izdaje o groznem zločinu, katerega žrtev ste postali dve tako ljubljeni in spoštovani osebi, v kateri so se z velikimi nadami upirali oči vseh dobromislečih avstrijskih državljanov; vsi listi so kot tolmači ljudskega mišljenja objavili globoko občutene sožalne članke in najhuje obsodili nečloveški čin mladih zločinskih zarotnikov.

Zlasti iz slovenskih listov veje tako iskreno sožalje in tako ogorčenje nad zločinom, ki more prihajati le iz hudo ranjenih src, ki čutijo v vsej svoji iskrenosti vso težo strašnega udarca za državo in naš narod!

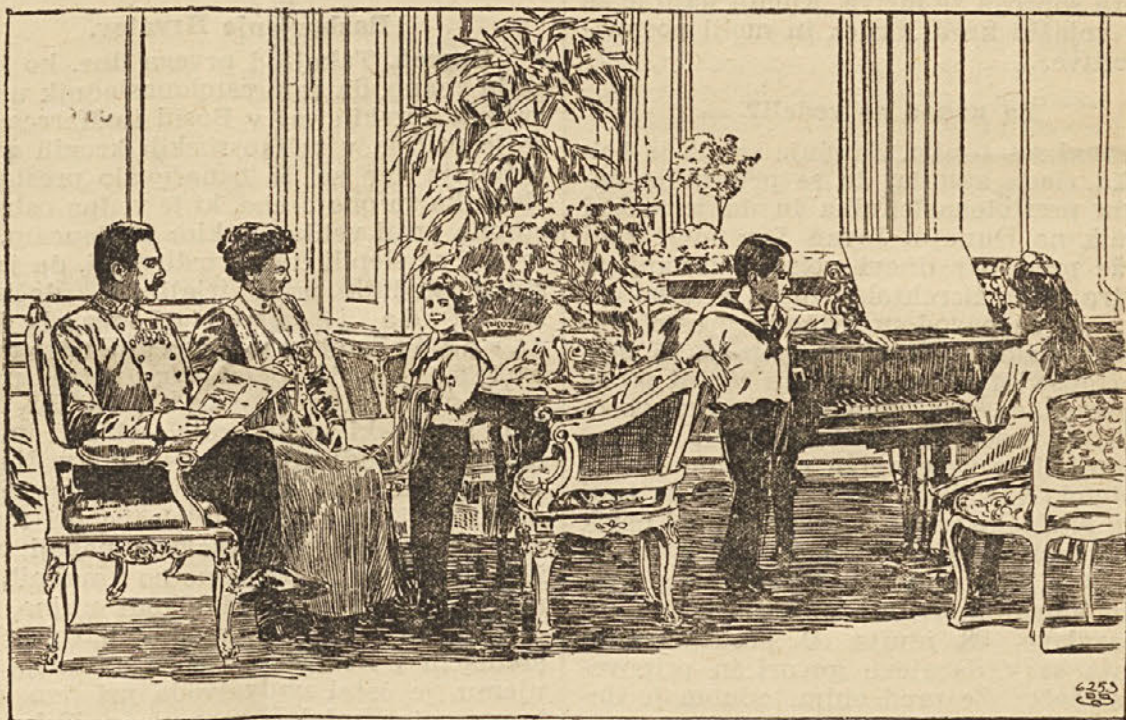
Tudi bosanski bratje Hrvati so na prav nedvomen način pokazali svoje ogorčenje nad zločinom, izvršen žal na njihovi zemlji po mladem zločincu. Z velikim sijajem in navdušenjem je sprejelo bosansko ljudstvo prestolonaslednika, ki je prišel nadzorovat velike vojaške vaje, ki so se vršile v Bosni. Še v soboto je izdal prestolonaslednik Franc Ferdinand po končanih vojaških vajah armadno povelje, ki povdarja največjo zadovoljnost nad odlično izurjenim moštvom ter »najiskrenejšo zahvalo častnikom in moštvu, ki so se tudi v burnih časih zadnje preteklosti sijajno obnesli.« Značilen je njegov ukaz na koncu te njegove zahvale: »To povelje naj se objavi takoj vsem vojakom v njihovih maternih jezikih.« V nedeljo nato je pa strel, oddan od roke zločinca, končal življenje prestolonaslednika in njegove soproge, ki sta bila v vsakem oziru vzgled vsem državljanom.

Moška odločnost in krepka volja prestolonaslednika, globoko krščansko prepričanje in pobožno krščansko življenje prestolonaslednikove družine, neustrašenost in blag značaj prestolonaslednika, vse to je moralo v slehernem poštenem srcu vzbuditi ljubezen, spoštovanje in iskreno udanost do njegove osebe in njegove rodbine.

Pa tudi ves ostali svet je izrazil sivolasemu vladarju, ki ga je zadel še ta udarec, svoje sožalje. Pristrčno je bilo zlasti sožalje, ki so ga izrekli sveti oče Pij X. »Ubogi cesar!« so vzkliknili, ko so izvedeli za žalostno novico. Nato so rekli: Za ubogi žrtvi hočem moliti ob grobu sv. Petra in se podali po prvem večernem zvonjenju dol v cerkev sv. Petra, kjer so ob grobu prvaka apostolov molili »de profundis«. Na Dunaju je žalo-

vanje za prestolonaslednikom in soprogo nepopisno. Ni skoro hiše, s katere ne bi vihrala črna zastava; v izložbenih oknih pa so podobe prestolonaslednika in soproge, zavite v črni pajčalon. Ko se je vrnil cesar na Dunaj iz Išla, kamor si je šel krepčat zdravje, ga je čakala na kolodvoru velikan-ska množica; tiho ga je pozdravila, brez besede, brez vzklika, samo klobuke so sneli moški z glav. Na kolodvoru ga je sprejel novi prestolonaslednik Karol Franc Jožef.

Že drugega prestolonaslednika je ugrabila cesarju smrt in na tako žalosten način tudi cesarico Elizabeto. »Grozno! Grozno! Še to sem moral doživeti!« je vzdihnil cesar, ves potrta, ko so mu naznanili grozno novico! Bog tolaži presvetlega vladarja in nam ga ohrani še dolgo časa!

Rajni prestolonaslednik Franc Ferdinand s svojo družino.

Podlistek.

† Medicinec Fran Uršič.

Grobovi tulijo . . .
Šume in tulijo razpokani
kot nenasitna žrela, zevajoča
v polnočni mrak . . .

(O. Zupančič.)

Te misli slov. pesnika so mi šle bridko skozi srce, ko je zadnjo soboto došla z Dunaja povsem nepričakovana pretresljiva vest, da je tam nehalo biti blago, v ljubezni do naroda goreče srce, da je tam nagla smrt pretrgala nit življenja mlademu, upolnemu medicincu Franu Uršiču. Zares! pri nas se grobovi nikdar ne zaprejo; komaj so vzeli váse eno žrtev, že odpirajo spet svoje nenasitno žrelo in zahtevajo drugo.

Imeli smo ljudi — v poljani cvet
imeli smo ljudi — vrhu gore hrast
imeli smo jih — dali smo jih vam
kaj hočete, grobovi, še od nas?

Niso še zaceljene rane, ki jih je nam zasekala smrt idealnih, poštvovalnih naših delavcev, č. g. kaplana Vastlna in župnika Katnika, nismo še pozabili njih bridke izgube, že zopet kosi v naših vrstah neizprosna, neusmiljena smrt in nam dela iz-

nova izgubo, ki jo bomo težko preboleli. Ubogo koroško slovensko ljudstvo! Kaj si storilo, da Te tako kaznuje Bog? Ali si res obsojeno na smrt? Kajti zdi se, kot da bi dobili Tvoji nasprotniki, kojih stremljenje in delo gre za tem, da Te čimprej položijo v grob, mogočnega zaveznika v smrti, ki Ti jemlje najboljše Tvoje sinove, upe v boljšo Tvojo bodočnost! Izmed teh najboljših Tvojih sinov je bil rajni medicinec Fran Uršič, od njega si imelo pričakovati veliko. Od narave obdaravan z blagim, zlatim srcem, je pokojni iskreno ljubil svoj slovenski narod, delu za njegov blagor je posvetil vse svoje mlade moči. Tudi v tujini, v kateri je zdaj bival, da se z resnimi študijami pripravi za svojo življensko nalogo: biti slovenskemu ljudstvu na Koroškem voditelj v njegovem boju, so bile njegove misli in njegova čustva popolnoma posvečena dragi slovenski domovini, na njo so bile obrnjene vedno njegove oči, skrb njegovega srca je veljala edinole njej. Kako se je vedno zanimal za vse pojave našega narodnega življenja, kako delal vedno načrte za počitniško delovanje, katero je osredotočil na svoj domači kraj Malošče in Šteben, kjer se je pred kratkim z njegovim sodelovanjem ustanovilo izobraževalno društvo. A ne samo doma, ampak tudi drugod se je trudil za svoje ljubljeno koroško slovensko ljudstvo. Budil je svoje tovariše, jih navduševal k narodnemu, izobraževalnemu delova-

nju in zdaj, ko je kot član katoliškega akademičnega društva »Danica« imel priliko, priti v stik z izvenkoroškimi, kranjskimi, štajerskimi in goriškimi dijaki, si je veliko prizadeval, da bi pri istih razširil in poglobil zanimanje in razumevanje naših razmer in našega položaja na Koroškem in jih navdušil za narodnoobrambno delo. In to njegovo prizadevanje je že tekom enega leta doseglo lep uspeh: Njegovi dijaški tovariši na Dunaju so znali ceniti njegove zmožnosti, njegovo marljivost in delavnost ter so bili namenjeni za prihodnje leto izročiti mu predsedstvo Slov. dijaške zveze. Že je ves vesel delal lepe načrte za svoje bodoče delovanje, ko ga je doletela nenadna smrt. In kdo izmed nas, koroških njegovih tovarišev, ni bil iz srca naklonjen dragemu pokojniku, kdo ga ni ljubil iskreno, mu zaupal in ga spoštoval ter stavil nanj najlepše nade? Žalil bi ga, ako bi hotel še več o tem govoriti. Saj smo ga poznali le predobro, vedeli, da je bila značilna poteza njegovega življenja: resno delo, in še enkrat delo; mirovati naš dragi France ni mogel. Ali je moral pregibati svoje telo, svoje ude, ali pa voditi svojega duha v resnem študiju. S to pridnostjo in agilnostjo si je pridobil naše popolno zaupanje, ter našo najiskrenejšo prijateljsko ljubezen. Kako veseli smo ga vselej bili, če je prišel v našo sredo, kako živahno je bilo vse ob njegovi navzočnosti! Kako ga bomo pogrešali na svojih

Podrobnosti o napadu.

Sarajevo, dne 28. junija. Po sprejemu v mestni posvetovalnici je nadvojvoda nadaljeval svoje vožnje po mestu, čeravno so ga z ozirom na prvi napad (atentat) svarili, naj se ne odpelje. Toda prestolonaslednik je odbil to svarilo, češ, da nima nobenega strahu. Ob Applovem nabrežju je zavil avtomobil, in tam je bil izvršen drugi napad.

Okoli 11:20 dopoldne sta bila nenadoma oddana dva strela. Napadalec Gavrilo Princip je z browning samokresom izstrelil dva strela. Prvi strel je zadel nadvojvodinjo Hohenberg, in sicer v spodnji del telesa. Krogla je prevrtala črevesa in želodec in običajala potem v hrbtenici. Nadvojvodinja se je s strahovitim krikom dvignila in se vrgla čez prestolonaslednika, da bi ga branila. Druga krogla je zadela prestolonaslednika, in sicer v vrat, v glavno žilo odvodnico. Kri je curkoma brizgnila po avtomobilu. Strahovita zmešnjava med občinstvom. Policija in vojaštvo sta bila takoj na mestu in sta pomirila občinstvo. Napadalec Princip je z revolverjem v roki skočil čez cesto naravnost v reko Miljačko, hoteč pobegniti. Toda policija in več ljudi iz občinstva je skočilo za njim in so ga naposled izvlekli iz vode in aretirali.

V avtomobilu prestolonaslednika je sedel tudi šef generalnega štaba baron Hötendorf, ki pa ni bil ranjen in je takoj po katastrofi odredil vse potrebno, da so prepeljali avtomobil pred vladno palačo. Prestolonaslednika in njegovo soprogo so nato odnesli v salonsko sobo in takoj poklicali zdravnike, ki pa niso mogli konstatirati drugega, kakor da sta prestolonaslednik in njegova soproga že mrtva. Kmalu nato je že prišel vojaški kurat Črnek in molil posmrtno molitve.

Za napad so vedeli?

Dunaj, 28. junija. Zatrjuje se, da je belgrajska vlada sumila, da se pripravlja napad na prestolonaslednika in da je srbski poslanik na Dunaju, Jovan Jovanović radi tega že pred par dnevi poiskal zunanjega ministra grofa Berchtolda in ga uradno obvestil, naj se povodom prihoda prestolonaslednika v Bosno odrede najstrožje in najnatančnejše odredbe. Na drugi strani pa se tudi govori, da so civilne oblasti kljub vsem opominom precej zanemarjale svojo službo, čeravno je bilo v Sarajevu vse polno dunajskih detektivov. Baje varstvena služba tudi zato ni bila tako natančna, ker je imel obisk prestolonaslednika vojaški značaj in so zato vojaški krogi odločno odklanjali preveliko sodelovanje civilnih oblasti.

Sarajevo, 28. junija. O predzgodovini atentata se v Sarajevu govori in pripoveduje sledeče: Že pred enim tednom je dobila policija anonimna poročila, da se pripravlja na nadvojvodo Franca Ferdinanda, ki je prihajal na bosenske manevre, napad.

sestankih, kako šele bomo tedaj občutili bridko njegovo izgubo. Ne bo ga več med nas. Šel je od nas v cvetu svojih let, v najlepši dobi in nas pustil same na težki življenja poti. Nagla smrt ga nam je ugrabila, tako nagla, da se v prvem trenutku nismo mogli zavesti prav resnice, da je odšel v boljše večnost. V četrtek, ob 7. uri zvečer, je bil še vesel v krogu svojih dunajskih tovarišev, v ljudski kuhinji, ob 12. uri ponoči pa že mrtev. Umrl je najbrž na posledicah one bolezni, katera mu je že o Veliki noči pretela, da ga spravi v grob, namreč na vnetju možganske mreže.

Truplo njegovo se je prepeljalo v domovino, da bo počivalo v domači zemlji, katero je tako goreče ljubil. Bodi mu lahka zemlja domača!

Ob njegovem preranem grobu stojijo in plakajo njegovi dijaški tovariši, bodisi, da jih je peljala življenjska pot na visoke šole v tujino, bodisi, da so se podali v zavetje celovskega bogoslovja; vsi se zavedajo, da je napravila smrt tega vsem priljubljenega tovariša v njihove vrste vrzel, ki se ne bo dala izpolniti. Žaluje pa tudi bridko vse koroško slovensko ljudstvo, ker je v njem izgubilo enega najpožrtvovalnejših delavcev za svoj blagor in srečo, žaluje posebno ljudstvo njegovega domačega kraja. Potrim starišem naše najiskrenejše sožalje, njemu pa blag in večen spomin!

Podobno obvestilo je baje dobil tudi prestolonaslednik Franc Ferdinand. Prestolonaslednika so zato svarili, naj nikar ne gre v Bosno. Nadvojvoda je hotel obdržati svojo soprogo doma, a ta je vztrajala pri tem, da hoče biti ob strani svojega soproga. Tako sta odpotovala oba v Bosno, otroci pa so ostali na posestvu prestolonaslednika v Konopištu. Sarajevska policija je pričela že pred par dnevi z natančnim in strogim opazovanjem ljudi, ki so se ji zdeli sumljivi. Poroča se, da je bilo že tekom včerajšnjega dne aretiranih okoli 30 oseb. Ob Applovem nabrežju so našli nato še eno bombo, ki pa se še ni razpočila, iz česar se sklepa, da sta prvi napadalec Princip in pa drugi napadalec Cabrinović imela še kake druge sokrivce, ki so bili pripravljeni za slučaj, če bi se ponesrečila prva dva atentata. V policijskih krogih se zatrjuje, da gre brezdvomno za zaroto, koje niti peljejo naravnost v Belgrad.

Velike protisrbske demonstracije v Sarajevu.

Sarajevo. Tu so bile včeraj zvečer velike protisrbske demonstracije. Hrvatsko dijaštvo je klicalo »Slava!« mrtvemu prestolonasledniku in njegovi soprogi ter pelo po ulicah cesarsko pesem. Pri hotelu »Central« je vsa množica pokleknila in na glas molila za žrtvi. Demonstracije so vedno bolj naraščale in se je jeza množice obračala posebno proti hotelu »Evropa«, ki je last srbskega voditelja Jeftanovića, tasta srbskega poslanika v Belgradu Paljakovića. Množica je s kamni bombardirala hotel in razbila velika stekla na kavarni. Nastopili je moralo vojaštvo in napraviti red.

Razburjenje Hrvatov.

Zagreb. Takoj od prvega dne, ko je postalo znano, da se prestolonaslednik udeleži velikih gorskih vaj v Bosni in Hercegovini, se je pričela v velikosrbskih krogih močna agitacija ter se je označevalo prestolonaslednika za ono osebo, ki je vedno ostro nastopila proti velikosrbskim tendencam. Agitatorji so slepili tudi s trditvami, da je prestolonaslednik proti trializmu, dočim je znano, da je prestolonaslednik ravnatelj s matral kot najboljšo obliko in brambo proti velesrbski propagandi. Ni manjkalo svaril, ki so jih prejele oblasti in ki so bila znana tudi prestolonasledniku. Nadvojvoda je menda izjavil, ko so mu poročali o nevarnosti zanj vsled udeležbe pri manevrih, da se hoče pod vsakimi pogoji udeležiti manevrov in da se ne bo umaknil grožnjam. Celo ko so nadvojvodi nujno poročali, da se je razvila v gotovih velesrbskih središčih v Belgradu osebna agitacija proti njemu, je ostal nadvojvoda pri tem, da se brezpogojno udeleži manevrov. Zelo težko se je odločil nadvojvoda, da je vzel s seboj v Bosno svojo soprogo. Nadvojvoda je menda skušal pregovoriti svojo soprogo, da bi ostala v Konopištu, vendar je vojvodinja Hohenberg prosila soprogo, da bi smela potovati z njim. Šele ponovnim prošnjam vojvodinje se je udal nadvojvoda. — Tukaj so se vršile velike protisrbske demonstracije. Velika množica je nosila po mestu hrvatsko trobojnico, ovito v črni pajčolan.

Posledice napada v Bosni.

Dunaj. Tu se trdi, da bo atentat povzročil velike izpremembe v bosenski deželni upravi. Govori se, da odstopi skupni finančni minister in da bodo tudi višji dostojanstveniki v Bosni odstopili.

Nadvojvodovi otroci.

Karlove Vari. Grof Wuthenau iz Draždan, ki je poročen s sestro rajne vojvodinje Hohenberg in ki se v Karlovih Varih zdravi, je odpotoval sinoči v Hlumeč, kjer biva trije prestolonaslednikovi otroci. Nadvojvoda Franc Ferdinand in vojvodinja Hohenberg sta sama, predno sta se v Sarajevo odpeljala, peljala otroke v Hlumeč.

V Sarajevu proglašeno obsedno stanje.

Sarajevo. Demonstracije proti Srbom so trajale danes v ponedeljek do 3. ure popoldne. Množica je demolirala več srbskih podjetij, eno banko, srbsko tiskarno in več trgovin. Več Srbov je odpotovalo, mnogo se jih ne upa na ulico. Vojaštvo je moralo zopet nastopiti, da napravi red. Vojaštvo je imelo seboj strojne puške. Ob pol štirih je

zopet začelo demonstrirati na tisoče Hrvatov in mohomedancev, ki so razbili vse srbske trgovine, srbske šole ter hotela »Europa« in »Imperial«.

Sarajevo. Policija je brez moči. Vojaštvo je konsignirano. Demonstranti so pometali pohištvo na ulice ter je popolnoma razbili.

Dunaj. (Uradno.) Nad Sarajevom je bilo ob 4. uri popoldne proglašeno obsedno stanje.

Nato je močan vojaški oddelek patroliral po sarajevskih ulicah pod poveljstvom častnikov. Politični uradniki so na javnih prostorih prečiteli razglas, ki proglašajo obsedno stanje. Množica se je mirno razšla.

Oficijelna izjava srbske vlade.

Belgrajska vlada je izdala sledečo izjavo: Pod utisom žalostnega dogodka, ki se je izvršil včeraj v Sarajevu, nimamo dovolj besed, da bi obsodili grozni napad, katerega žrtev sta postala prestolonaslednik naše sosodne monarhije, nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova soproga, vojvodinja pl. Hohenberg. Iskreno obžaljujemo, da so vsled nepričakovane in v strašnih okoliščinah došle smrti enako v srce prizadeti velespoštovani sivolasi vladar avstroogrške monarhije in vsi njeni narodi, zamoremo konstatirati, da je žalostni dogodek tudi v naši deželi izzval čustva največjega ogorčenja in obsodbe.

Aretiran srbski voditelj.

Sarajevo, 29. junija. Pri Višegradu ob srbski meji je bil danes od policije aretiran voditelj srbskega življa v Bosni, Gregorjev Jeftanović, virilist v deželnem zboru, ki je včeraj po napadu pobegnil iz Sarajeva in se hotel podati v Srbijo. S tem je dokazano, da vodijo niti zarote v Srbijo.

Nov napad.

Sarajevo, 29. junija. Mlad fant je vrgel dopoldne na voglu neke ulice bombo, ki se je razpočila. Ranjen je bil en mohamedanec. Fanta so aretirali. Danes sta bili vrženi dve bombi. Sodijo, da sta ju vrgla pristaša zarotnikov. Sicer vlada po mestu mir.

Zagreb. Pristaši pravaške stranke, ki se je združila s Slovensko ljudsko stranko, so priredili velike demonstracije zoper zagrebške Srbe in koalicijsko, to je vladno stranko, v kateri so tudi Srbi. Množica, ki je narasla na 10.000 ljudi, je pela patriotske pesmi in klicala: »Slava prestolonasledniku Francu Ferdinandu! Doli srbske slugo! Živela Hrvatska!« Na vnožju Jelačićevega spomenika je govoril dr. Frank silno ostro zoper Srbe, češ, da so ubili upanje Hrvatov v Sarajevu, umorili zaščitnika Hrvatov in Slovanov sploh v naši monarhiji. Množica je zahtevala, da odstopi predsednik sabora, dr. Medaković, ki je Srb. Udarila je na trgovine in hiše Srbov, razbila šipe in snela napise in razbila nekatere hiše. V saboru (deželnem zboru) so napravili pravaši, pristaši Frankovi, velik hrup, da sabor ni mogel zborovati.

Podrobnosti o tem, kako so obvestili otroke rajnega nadvojvode o smrti starišev.

Hlumeč. O tem pretresljivem prizoru se še poroča: Grofica Henrijeta Chotek se je odpeljala v nedeljo s popoldanskim brzovlakom v Hlumeč, kamor je dospela zvečer. Dejala je otrokom, da so stariši zboleli, naj gredo v cerkev, kjer naj zanju molijo. Pozno proti večeru je vzgojitelj otrok, doktor bogoslovja Stanovski, otroke počasi in kolikor je mogel obzirno pripravil na strašno vest. Otroci so začeli strašno jokati in ihteti in se je grofica Henrijeta ob tem prizoru onesvestila. Vsi so, globoko pretreseni, jokali. Navzoči so bili: stric otrok, grof Wuthenau, knez Schönburg, grof Nostitz in grof Adalbert Schönborn, ki so otroke tolažili, ampak so ihteli neprestano dalje. Zazdaj ostanejo na Hlumeču.

Priznanje morilcev.

Sarajevo. Oba napadalca sta priznala, da sta izvršila napad v medsebojnem sporazumu. Bombe sta dala dva četaša iz Belgrada. Pri Cabrinoviću so našli tudi srbski »Narod« s slavnostno številko o Vidovem dnevu. Napad je bil, kakor znano, izvršen na srbski Vidov dan.

Morilec Princip

je sin nekega kmeta v Grahovu. Njegov brat je trgovec. Principa so pred dvema letoma

radi neke dijaške demonstracije iz gimnazije izključili. Šel je nato v Srbijo, kjer je baje maturiral in se nato vrnil v Sarajevo. Hrvatska trdi, da je napad povzročila belgrajska narodna obrana.

Odlok gospoda c. kr. deželnega predsednika barona pl. Fries na politične in šolske oblasti.

Pretrsljiva vest o prokletstvu vrednem napadu, katerega žrtev sta postala Njega c. in kr. visokost presvetli gospod nadvojvoda Franc Ferdinand in Njegova prevzvišena soproga, Nje visokost gospa vojvodinja pl. Hohenberg, sredi v požrtvovalnem izpolnjevanju svojih dolžnosti v službi domovine, je povsod vzbudila čustva najglobokejše in najbridkejše žalosti, povsod pa je tudi izzvala najhujše ogorčenje o groznem zločinu, vsled katerega je včerajšnji dan postal dan nesreče.

Zločinski morilci, ki so se zarotili zoper življenje presvetlega princa in gospoda, so Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo, našega presvetlega cesarja in gospoda, člane presvetle cesarske hiše in vse prebivalce te države ranile globoko v srce.

Več vzroka kakor druge dežele ima ravno Koroška, da se pridruži splošnemu žalovanju, ker se je pokojni presvetli gospod nadvojvoda hvaležno spominjal, da je ozdravel v koroških gorah in gozdovih.

Več poletij je iskal okrepitve na naših planinah in je preživel tu mirne dni tihe sreče v krogu svojih, ki sta jim na en dan bila po morilčevi roki kruto iztrgana dober oče in skrbna mati.

Ravno za to deželo se je presvetli gospod nadvojvoda zelo zanimal in živahno in veselo zasledoval njen razvoj.

Z neomajno zvestobo je udan vsak Korošec Najvišji cesarski hiši in je to zvestobo pokazal v žalosti in veselju, v vojski in mirnem času.

Ne dvomim, da se bo tudi v teh bridkih urah žalosti iznova izkazalo zvesto mišljenje Korošcev. Vsi zastopi, korporacije in društva tekmujejo v izjavah udanosti cesarju in državi, da vsled tega hudega udarca potrtemu cesarju izkažejo svojo otroško udano ljubezen.

Pokazalo se bo, da so se ostudni hudo delci, ki so hoteli državo oropati najboljše opore, hudo varali; ker tudi sedaj, kakor vedno v vseh resnih in usodepolnih urah se bodo združili avstrijski narodi in v nesreči pokazali, kako tesne so vezi, ki vežejo vse narode z rodovinsko presvetlo vladarsko hišo in koliko žive sile je v starodavni državi.

Deželni predsednik odreja nato glede razobešenja zastav na državnih polopjih in šolah, kakor tudi glede priprav žalnih slovesnosti v ljudskih in meščanskih šolah, o čemur bodo dana še posebna navodila.

Sožalnice koroških Slovencev.

Od vseh strani nam prihajajo poročila, kako je strašni dogodek s prestolonaslednikom povsod v naših ljudeh vzbudil naravnost obupno žalost in srd nad zločinom. Naše patriotsko ljudstvo se zaveda v polni meri udarca, ki je zadel našo preljubno Avstrijo. Sledeče korporacije so nam naznačile, da so takoj, ko so dobile poročilo v posebni izdaji »Mira«, poslale na Njega ekselenco gospoda c. kr. deželnega predsednika barona Fries sožalne izjave, v katerih obsojajo ostudni atentat in izražajo svojo uda-

nost in zvestobo presvetlemu cesarju, vladarski hiši in monarhiji.

V imenu koroških Slovencev in svojem imenu je poslal kondolenčno pismo po Njega ekselenci deželnem predsedniku gosp. baronu dr. Albertu Fries-Skene na Njega Veličanstvo presvetlega cesarja Franca Jožefa I. V imenu »Katol.-pol. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem« je izrazil svoje sožalje g. načelnik dr. Janko Brejc, v imenu »Družbe sv. Mohorja« g. msgr. Valentin Podgorc.

Občinski odbori v Ledenicah, Št. Danijelu pri Prevaljah, Škofičah, Bistrici pri Pliberku, Blatu pri Pliberku, Žvabeku, Svetnivasu, Rikarjivasi, Št. Petru na Vašinjah, Lipi pri Vrbi, Globasnici.

Župni uradi, oziroma cerkvena predstojništva na Brnci, v Podkloštru, Borovljah, Mariji na Zili, Št. Lipšu pri Žineku, Črni, Št. Jakobu v Rožu, Dvoru, Šmihelu nad Pliberkom, v Velikovu, Škofičah, Logivasi, Grebinju, Grebinski Klostër, Šmarjeti v Rožu, Apačah, Vovbrah, Št. Štefanu pri Vovbrah, Rožeku, župni urad proštije Tinje, v Selah, župni urad proštije v Podkrnosu, v Žitarivasi.

Izobraževalna društva: »Lipa« v Velikovu, v Šmihelu nad Pliberkom, »Kot« v Št. Jakobu v Rožu, v Št. Lipšu pri Žineku, Borovljah, Železni Kapli, Žvabeku, Guštanju, Pliberku, Št. Janžu, Št. Lenartu pri Sedmih studencih, ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico, tamburaško in pevsko društvo »Dobrač« na Brnci, Škosičah, Rožeku, v Dobrlivasi, Žitarivasi, Selah.

Krajni šolski svet v Apačah, Sodalitass C. J. za Zilo in Kanal, čebelarsko društvo na Brnci, izobraževalno kmetско društvo za Rudo, Št. Peter in okolico, posojilnice v Šmarjeti v Rožu, Vovbrah, Sinčivasi, Marijina družba v Št. Lipšu pri Žineku, podružnica »Slov. Straža« v Dobrlivasi, čebelarsko društvo v Dobrlj vasi.

Občni zbor slovenskega kršč.-soc. delavskega društva.

V soboto, dne 27. junija, se je vršil ob 8. uri zvečer deseti občni zbor delavskega društva v Celovcu v hotelu Trabesinger. Udeležili so se ga skoro vsi redni udje. Poročili tajnika in blagajnika ste bili zanimivi. Društvo ima okrog 30 fantov na stanovanju in na hrani je fantov nad 40. To je jasni dokaz za potrebo tega društva. Konsulent društva je podal pregled o desetletnem razvoju društva. Društvo je izdalo o priliki desetletnice tiskano poročilo o desetletnem delovanju. To poročilo je lep kos zgodovine celovškega slovenstva sploh. Na podlagi tega poročila je gosp. konsulent poročal, da je društvo priredilo tekom desetih let 64 javnih zborovanj in okrog 150 društvenih predavanj v društvu. Društvo je priredilo 22 iger na svojem lastnem odru.

Knjižnica društva kaže živahen promet. Knjižnica šteje 417 knjig in v zadnjem letu se je prebralo 764 knjig.

Blagajniški promet društva znaša v teh desetih letih: 50.198 K 97 h, in sicer dohodkov 25.432 K 49 h, izdatkov 24.766 K 48 h. — Društvo je pristopilo v teku desetih let okrog 400 članov. — Društvo ima vedno premalo prostora.

Desetletnica. V nedeljo je društvo imelo v cerkvi sv. Duha posebno božjo službo. Pridigo je imel č. g. Andrej Truppe; pri maši je pel društveni pevski zbor. — Popoldne se je vršila vrtna veselica na vrtu ho-

tela Trabesinger. Kmalu so bili vsi prostori do zadnjega kotička zasedeni. Začela se je razvijati najpristrčnejša zabava; fantje so tamburali, pevci so nastopali, kegljalo se je, korijandoli so švigali sem in tja: tu nakrat udari kot bomba med nas novica: prestolonaslednik je umorjen! Na mah se izpremeni naše veselje v največjo potrto. Veselica se je takoj ukinila in razšli smo se v zavesti, da hujšega udarca nismo mogli dobiti.

Veliki ljudski tabor v Št. Jakobu v Rožu

se vrši

v nedeljo, dne 12. julija 1914 ob pol 3. uri popoldne.

Tabor bo obenem velika patriotska sožalna manifestacija koroških Slovencev.

Dnevne novice in dopisi.

Je to iskreno žalovanje? Ko so bili preteklo nedeljo zbrani pri veselici 50 letnice celovške požarne brambe požarni brambovci in drugi gostje, je prišel na veselico poročat pretresljivo vest o nesrečni smrti Slovincem naklonjenega prestolonaslednika in njegove soproge celovski župan dr. Metnitz. Toda način, kako je to storil, izdaje pravo mišljenje nemških nacionalcev, ki so prestolonaslednika svoj čas napadali v »Freie Stimmen« zato, ker je bil Slovonom naklonjen in je posebno avstrijske Jugoslovane ljubil. Vočigled še krvavečima truploma visokih žrtev srbskega zločinca je dr. Metnitz splošno patriotsko ogorčenje ljudstva zlorabljal v strankarske politične namene in hujskal zoper vse avstrijske Jugoslovane, kakor da bi bili ti krivi zlobnega napada. To ni samo netaktnost brez primere, ampak kaže tudi posurovelost čustev, če se Metnitz niti v času, ko so vsi patriotje občutili edinolestrašno težo udarca in gnev do morilcev, ne more vzdržati, ne da bi koval kapital za svojo strankarsko korist. Niti za las boljši ni Hönlinger od deželnega kulturnega sveta. To pribijamo in obenem najslovesneje protestiramo, da se odkritosrčno žalovanje vsega prebivalstva izrablja v politične namene! Nadaljnega logičnega izvajanja se v tem trenutku, ko nam srce krvavi, vzdržujemo!

Protest slovenske duhovščine zoper »Kärntner Tagblatt«. Na sestanku sodalitete ss. C. J. dne 25. junija zbrana slovenska duhovščina, nad 60 po številu, je soglasno sklenila sledečo protestno izjavo: »Kärntner Tagblatt« je nedavno v polemiki z »Mirom«, torej javno, očital koroški slov. duhovščini sokrivdo, oziroma pospeševanje gibanja »proč od Rima«. Slovenska duhovščina proti popolnoma neresnični, pavšalni trditvi in katol. lista nevrednemu obrekovanju najodločneje protestira in izreka nad tako pisavo glasila nemške krščansko-socialne stranke na Koroškem svoje globoko obžalovanje.

Gospa Josipina Urmann, Waldhausen, Gornje Avstrijsko, piše: »Prosim, pošljite mi zopet 6 dvojnatih steklenic izbornega svojega Elzafluida, ker mi je pri mnogih bolečinah, kakor revmatizmu, oslabelosti oči in zobobolu pomagal. Vaše izborno domače sredstvo rabim že 10 let.«

Fellerjev fluid z znamko »Elzafluid« bi moral biti vedno pri hiši, ker je pravi zklad zdravja. 12 steklenic pošlje za 5 kron franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67 (Hrvatsko), odkoder lahko tudi naročimo odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elza kroglice«, 6 škatlic za 4 K franko. . . . akiri.

Opogumite se!

Nekaj ljudi je, ki pogosto vztrajajo v nesreči in bolečinah, ne da bi proti temu kaj podvzeli. In vendar je človeška volja največkrat dosti močna, da se upre nesreči in bolečinam. Samo rok ni treba skrižema držati in mirno pustiti zla na sebi, nego treba se je postaviti po robu in se upirati. To zlasti ni težko, ako nas napadejo bolečine v obrazu, v ušesih in v glavi, migrena,

revmatične, protinske in nevralgične bolečine, zobobol in druge posledice prehlajenja in prepiha.

Kakor vemo iz lastne izkušnje, te bolečine hitro izginejo, ako rabimo Fellerjev bolečine tolažeči rastlinski esenčni fluid z znamko »Elzafluid«, ker teši bolečine in deluje zdravilno.

Spričo svojih poživljajočih, osvežujočih lastnosti je izborno sredstvo za negovanje ust in zob, proti slabi sapi iz ust in proti zobobolu. Tudi pri migljanju pred očmi in oslavljenju oči služi izborno. Čujmo, kako sodijo o tem staropreizkušenem domačem sredstvu ljudje, ki so ga poizkusili.

Poziv vsem zaupnikom in somišljenikom. Pretekli teden smo razposlali sledečo prošnjo: »Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« v Celovcu, se vljudno obrača z rodoljubno prošnjo, na vse somišljenike, da blagovolijo priskočiti na pomoč društvu z denarno podporo v ta namen, da bo moglo društvo svoje nadaljno narodno, gospodarsko in politično delo uspešno vršiti. Glejte, nasprotniki vse žrtvujejo, denar in čas, da podpro svojo politično, narodno in gospodarsko organizacijo; nemški nacionalci vse storijo in darujejo, samo da se morejo uspešno bojevati proti Slovincem. Zato, cenjeni gospodje zaupniki, somišljeniki, storite tudi Vi vse, da čim več prispevkov naberete in jih čimprej po priloženi položnici pošljete na politično društvo. — Glejte, v najvažnejšem času smo, v času največjega narodnega dela in boja, v dobi taborov, v dobi boja za našo staro pravdo, za pravice koroških Slovencev. — Zato vse rodoljube ter prijatelje koroških Slovencev, prisrčno prosimo, stojte na straži, pomagajte ter darujte ob petstoletnici zadnjega umeščenja koroških vojvod svoj dar, svojo žrtev v boju za svojo staro pravdo. — Vsak, ki plača 1 K, postane ud našega političnega društva. Tisti pa, ki jih naberejo več skupaj, naj imena teh udov (darovalcev) napišejo zadaj na položnico, skupno vsoto vseh nabranih udov naj s svojo članarino obenem odpošljejo po položnici. — Posebno prosimo vse veleč. gg. duhovnike in zaupnike, da naj pridobe v svojem kraju kolikor mogoče veliko število novih članov in podpornikov. — Za odbor »Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«: Dr. Valentin Rožič, t.č. blagajnik. — Opomba. Izvesti koroški Slovenci in rodoljubi pa postavijo s svojimi darovi podporniki koroških Slovencev v njih težkem boju za svojo staro pravdo.

Kdo napada? Iz mariborske »Straže« smo ponatisnili iz uvodnika znani pasus o izjavi, ki jo je baje napravil njega ekselencija gospod deželni predsednik nasproti dr. Lemischu, češ, da raje skoči skozi okno, predno da dá Slovincem v deželi kako koncesijo. »Kärntner Tagblatt« je poročal v kratki notici o tem in pri tej priložnosti opomnil: »Te anekdote pač »Mir« ni izumil, ampak jo kolportirajo gotovi nemški nacionalci.« K temu izjavljamo: Mi si sploh ničesar ne izmišljujemo; tudi se Slovincem na Koroškem ni treba ničesar izmišljevati, ko je pa bridkih resnic preveč. Mi še nasprotno marsikaj zamolčujemo, česar bi ti isti gospodje, ki se nad našo notico spottikajo, ako bi se jim kaj takega pripetilo, kakor nam, gotovo ne zamolčali. Da se pa ne bo morda mislilo, da smo mi morda lahko miselno kako govoričenje nemških nacionalcev, ki se ne da kontrolirati, vzeli za povod kakim »nepriстойnim napadom« na njega ekselencijo g. deželnega predsednika, zato smo prisiljeni javno konstatirati, da je to, kar sta poročala »Straža« in »Mir«, javno pravil nemškonacionalni poslanec Nagel. Odtod smo izvedeli tudi mi. Če ne samo nemškonacionalna javnost, ampak tudi visoka c. kr. deželna in centralna vlada nemškim nacionalcem vedno vse verjame, tudi tedaj, kadar pripovedujejo pravljice, potem ne vemo, zakaj ne bi jim verjeli mi tedaj, kadar nemškonacionalni poslanci nimajo povoda lagati. Saj sicer le radi trdijo, nasprotno, češ, da se Slovincem ne godi nobena krivica. Če tudi »K. T.« imenuje nemškonacionalne vire nezanesljive, potem se čudimo, da so mu nezanesljivi samo v tem slučaju, v drugih so pa tudi njemu zanesljivi, kakor glede hujskarij, ki so jih nemški nacionalci uprizorili o nameravanem romanju kranjskih Slovencev v Gospo Sveto. V tem slučaju je »K. T.« potegnil s temi »nezanesljivimi viri«, s proćodrimovci proti katoliškim romarjem. »Mir« nič ni napadal, ampak je samo registriral, kar je bil dolžan registrirati. »Kärntner Tagblatt« je pa gospodu deželni predsedniku baronu Friesu naredil zelo slabo uslugo s tem, da je »Mir« napadel. Če bi bil »K. T.« zaradi tega pošteno oklofotal nemški nacionalce, ki so raznesli to novico po Koroškem, bi mu dali popolnoma prav; napadati pa zavoljo tega nas, ki smo le zabeležili, kar smo slišali in

kar se nas tiče, kaže le, kako ljubezen da goji ta list do katoliškonarodne slovenske stranke v deželi.

Nabori na Koroškem. Pri letošnjih glavnih naborih na Koroškem je bilo potrjenih 1489 nabornikov, pri po-naborih 100, pri naborih prostovoljcev 112, pri naborih v drugih deželah prebivajočih Korošcev 333, vseh skupaj 2034. Nabornikov je bilo 9000; torej je bilo potrjenih 22 od sto nabornikov.

Manevri. Letošnji korni manevri bodo trajali samo deset dni, od 19. do 29. avgusta. Vršili se bodo na Zg. Koroškem.

»Proč od Rima« je šel 21 let stari Miha Lušin, rojen v Tinjah in stanuje sedaj v Št. Petru pri Celovcu. Po poklicu je črevljarski in raznašalec socialdemokratskega »Arbeiterwille«.

Umrl je v Zahomcu na Zili gospod Valentin Kriegl, krojaški mojster in tajnik posojilnice v Zilski Bistrici. Rajni je bil zelo izvežban posojilničar in vrl rodoljub. Koroški Slovenci smo izgubili z njim pristaša jeklenega značaja in izobraženega kmetskega moža. Pokojni nam ostane v blagem spominu. Svetila mu večna luč! Spoštovani rodbini Kriegelnovi naše iskreno sožalje!

Nesramnosti. Značilno za pravo mišljenje in skrite želje nemških nacionalcev je notica, ki so jo objavile »Freie Stimmen« dne 2. t. m. pod naslovom »predrznost«. V dotični notici se poroča, da je eden izmed fantov »Slovenskega krščansko-socialnega delavskega društva« v Celovcu, ki so stali pri posloplju »Katol. rokodelskega društva«, rekel: »Glej, ti črni psi imajo tudi razobešeno črno zastavo; najraje bi jo doli strgal, če bi jo dosegel!« To poročilo je, kolikor se tiče delavcev slovenskega delavskega društva, nesramna laž! Zadevo smo dali v društvu natančno preiskati in je preiskava dognala, da od naših fantov sploh nobeden ni hodil tam okrog ali v bližini. Kaj je na zadevi kot taki resnice, nismo mogli izvedeti ničesar. V rokodelskem društvu nam niso mogli o tem prav ničesar povedati; izključeno seveda ne bi bilo, če bi storil kaj takega kak — socialni demokrat. Patriotizem naših katoliško mislečih fantov pa je tako čist, da bi gospodom pri »Freie Stimmen« prav nič ne škodovalo, ko bi šli k njim v tem oziru v šolo. Saj še ni pozabljeno, kako so pisale »Freie Stimmen« svoj čas o prestolonasledniku, pokojnem nadvojvodu Francu Ferdinandu!

Na prodaj je velika grajščina, ki leži na ravnini v lepem kraju na Koroškem. Posestvo obsega 140 oralov, polovica je gozdnega sveta, ki je dobro zaraščen, druga polovica pa so rodovitna polja in travniki, ki lahko rede do 50 glav živine, dalje obsežna, dobro ohranjena gospodarska poslopja z vodno silo, mlinom in žago. Cena okoli 100.000 K. Pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani. — **Trgovci pozor!** V nekem spodnještarskem mestu je naprodaj trgovina z dvema hišama, gospodarskim poslopljem, velikim vrtom in sadonosnikom. Cena približno 25.000 K, od tega lahko ostane polovica vknjiženega. Pojasnila daje pisarna »Slovenske Straže« v Ljubljani.

Strežniška šola v deželni bolnišnici ljubljanski. Z dnem 15. septembra t. l. se otvori v ljubljanski deželni bolnišnici šola za bolniške strežnice z dveletno učno dobo, združena z internatom v prostorih cesarja Franca Jožefa zavetišča. V to šolo se sprejmejo: a) brezplačno prosilke, ki se zavežejo, da se bodo po dveletni šolski izobrazbi in ako so si pridobile državno strežniško diplomu, posvetile strežniški stroki in da bodo v slučaju, ako jih potrebujejo zdravstvena okrožja ali dežela, proti primerni plači prevzele službo okrožnih ali bolničnih strežnic; ta obveznost velja po pridobitvi diplome najmanj za dobo petih let; b) proti mesečni odškodnini 70 K tudi druge prosilke, v kolikor dopušča prostor. Sprejemne prošnje je opremiti z domovnim in krstnim listom (pri mladoletnih s privolilno izjavo očeta ali varstvene oblasti), z uradnim izpričevalom o nravnosti, z izpričevalom o uspešno dovršeni meščanski ali višji dekliški šoli, oziroma z dokazilom o splošni izobrazbi, s popisom dosedanjega službovanja ter potrdilom o cepljenih kozah. Tako opremljene prošnje je vložiti do 1. avgusta 1914 na vodstvo deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani. Da dokažejo telesno usposobljenost, se imajo prosilke zglašiti pri pristojnem c.

kr. okrajnem zdravniku (v Ljubljani pri mestnem fizikatu). Prosilke dobe pismeno obvestilo, da se določenega dne osebno zglašijo pri sprejemni komisiji, ki bo odločila o sprejemu. Sprejmo se najprvo začasno, po dvamesečnem zadovoljivem učenju pa definitivno. Vse nadaljnje podatke se izve pri vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Nečuvjen zločin v Sarajevu bo v podrobnostih popisan in obrazložen v posebni knjižici, ki izide v par dneh v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani, ki bo obsegala obilo slik in tudi natančen življenjepis pokojnega prestolonaslednika in njegove plemenite soproge. Knjižica bo na razpolago za malenkostno ceno in se naročila že sedaj sprejemajo.

Slovensko planinsko društvo javlja p. t. svojim članom in drugim ljubiteljem slov. planin, da so otvorene dosedaj že sledeče planinske postojanke: Kadilnikova kočica na Golici (1836 m). Dohod a) iz železn. postaje Jesenice čez vas Planino (1000 m — gostilna pri Kapišarju — eno uro in en četrt) ter po nemškem ali slov. potu na vrh 2 in pol do 3 ure; ali pa b) iz železn. postaje: Področica na Koroškem čez planino Kladje 3 in pol do 4 ure. — Obadva pota dobro nadelana in markirana. Zelo priporočljiva lahka partija, brez vsake nevarnosti. Krasen razgled posebno na Triglavsko pogorje in Visoke Ture! Prostorna kočica z mnogimi posteljami; Prešernova kočica na Stolu. Dohod iz železn. postaje Žirovnica 4 ure, do Prešernove kočice na Mal. Stolu; čez Žirovniško planino vodi popolnoma varna, izborna nadelana jahalna steza. Na Vel. Stolu (2239 m) četrt ure. Razgled s Stola po celi Kranjski in Koroški od tod najpreglednejši in najzanimivejši. Velezanimiv je pot od kočice preko Vajnaša po grebenih na Golico. — Doma na Vršiču (1606 m). Dohod po koloovozni cesti skozi divjeromantično dolino Pišenco vrh sedla med Mojstrovko in Prisojnikom iz železn. postaje Kranjska gora samo 2 in tričetrt ure; planinska promena. — Pristop na Mojstrovko (2332 m) lahek, 1 uro in pol, na Prisojnik (2547 m) nekoliko napornejši. Sestop v Trento (izvir Soče) 2 uri. — Poleg navedenih so otvorene že tudi večje stavbe SPD, ki se tako po nepopisno krasni svoji legi in zelo ugodnimi dohodi, kot po izborni hotelski oskrbi in postrežbi še predvsem priporočajo vsem prijateljem narave, izletnikom z rodbinami, društvom itd. Le-ta planinska letovišča z najpopolnejšo oskrbo, vedno svežimi jedili in dobro pijačo, ki so kaj pripravna in ugodna za daljše bivanje, so: Bistriška kočica ob izviru Kamniške Bistrice, iz osrčja Savinjskih alp. Dohod iz Kamnika po cesti koloovozni ali romantično izpeljani, dobronadelani jahalni stezi (velezanimive tesni potoka Bele) ob naravnem mostu »Predaselj« 2 uri in pol. Od tod se ti nudijo premnogi izleti in gorske ture. Najzanimivejše so: Kamniško sedlo (Kamniška kočica — že oskrbovana — 1921 m) 3 ure in pol, Grintovec (2559 m) 5 ur, Velika Planina (kočica na Vel. Planini 1555 m — že oskrbovana —) 3 ure. — Aljažev Dom v Vratih (1010 m). Najimpozantnejša stavba SPD — turist. hotel — tik pod 1000 m visoko znamenito Severno triglavsko steno! Dohod iz železn. postaje Dovje—Mojstrana (2 uri in pol) po dobronadelani cesti mimo prekrasnega slapa Peričnika in po celi divjeromantični dolini »Vrata«, ki slovi kot ena izmed najlepših dolin v Alpah, sploh je planinska promena brez primere in ti ostane vedno v hvaležnem spominu. Turist. hotel »Zlatorog« ob Boh. jezeru. Najnovejša planinska postojanka SPD ob gorenjem zahodnem koncu Bohinjskega jezera — bisera Julijskih alp! Krasne promene ob jezeru (kopališče, čolnarna!), 1 uro od hotela sloviti in mnogoopovan slap Savice! Dohod iz železniške postaje Bohinjska Bistrica peš 2 uri in pol; vozni promet (omnibus trikrat na dan tja in nazaj). Zahtevajte brošuro, ki jo je ravnokar izdal Osrednji odbor Slov. planin. društva v Ljubljani!

Brdo ob Zili. (Na občinski tabli) je nabit naznanilo, da se s 1. novembrom t. l. spremeni voznik red na vseh deželnih cestah na Koroškem, ker se s tem dnevom vpelje tudi enak voznik red na vseh držav-

nih cestah v Avstriji. Zaradi enakosti voznega reda in v prospeh in varnost prometa na vseh cestah v vseh avstrijskih deželah je ta uredba dobra, ker so dosihmal imele samo koroška, predarlska in goriška dežela od vseh drugih dežel različen — ravno nasproten — vozni red na svojih deželnih cestah. A ker stoji na Koroškem vse naj glavi, drži tudi to naznanilo noge kvišku. Prvič je to naznanilo samonemško; torej krivično, ker je koroška dežela jezikovno mešana dežela in občina Brdo slovenska občina; dasi je padla pri zadnjih občinskih volitvah vsled neznačajnosti in ostudnega postopanja treh »tudi-Slovencev« v nemčurske roke. Zakaj ni to važno naznanilo dvojezično? To je zasluga naših Judežev! Sicer pa bi morala poznati občine svojega področja tudi politična oblast, kakor jih pozna vojaška oblast. Gospod deželni predsednik je pri dotični razpravi v deželnem zboru obljubil, da bodo ta naznanila izšla tudi v slovenskem jeziku. Ali si ne upa držati svoje dane besede in obljube? Naj blagovoli vzeti na znanje: S samo »dobro voljo« — in če bi bila tudi najboljša volja — se na Koroškem nikamor ne pride in nam Slovencem ni nikakor ustrezno. Mi hočemo videti dejanja! Mi hočemo pravico! Naj c. kr. oblasti poizkušajo Nemce na Koroškem s samo »dobro voljo« zadovoljevati. Mogoče gre! Mi Slovenci smo svetih obljub siti do ušes. Sram nas je, da se moramo za take samoobsebi umljive zadeve bojevati. Kakor kaže ta zadeva, je vladna borza nam Slovencem na Koroškem sploh nepristopna. To si bomo zapomnili. Čez sedem let vse prav pride. Prihodnjič sporočim vam nepraktično stran omenjenega naznanila, oziroma novega voznega reda na cestah.

Tinje. (Pokvarjen most.) Usojamo si vprašati merodajne kroge, kdaj se bo popravil most čez Dravo. Je še v jako slabem stanju, tako da je nevarno čez voziti. Če moramo plačevati za njega, tudi zahtevamo, da se popravi, predno se zgodi kakšna nesreča.

Bekštajn pri Beljaku. (Občinske volitve) so preložene, kakor se hipno sodi, in bodo 8. julija. Volilni imenik je bil namreč tako imenitno sestavljen, da je trebalo od naše strani nad 100 reklamacij. Ker pa nam občina naših reklamacij ni povsem poslavo rešila, in ker so nasprotniki potom reklamacij dali izbrisati neutemeljeno več naših volilcev, smo rekurirali na okrajno glavarstvo. Gospod župan — brihtna glavca — pa se za vse to ni zmenil, ampak je proti vsem paragrafom nastavljal volitev na dan 24. junija. Zato pa je okrajno glavarstvo poseglo vmes in določilo dan volitve. Naši rekurzi pa še niso rešeni (danes, 17. junija, je zadnji dan, da se še more popraviti volilni imenik) in tako še ne vemo, pri čem da smo.

Št. Lenart pri Sedmih studencih. (Smrtna kosa) je posegla zopet v našo faro in posekala posestnika Luka Galle, p. d. Mešnika, v Korpičah, ki je bil tudi odbornik bekštajnske občine. Umrli je, večkrat previden, v božjo voljo vdan, kot krščanski mož. Pogreb je bil veličasten. Samo bekštajnski nemškutarski občinski odbor je moral pokazati pri pogrebu svojo »tajč« dušo s tem, da je pripel na venec, ki so ga rajnemu podarili, frankfurtarski trak. To neumno demonstracijo bi bili lahko opustili, saj itak vemo, da so skoraj vsi sami Slovenci, ki hočejo svoje slovensko pokolenje pokriti s tem pavovim perjem kakor sraka. Če še toliko »hajlate« in se zavijate v nemške farbe, ostane vam še vendar kot neizbriso značenje, da ste Slovenci, seveda ne pravi.

Prevalje. Ubogim prevalške občine je darovala družina Kolenc v Beljaku namesto venca na grob sestrin in svakinjin umrli Mariji Pučl, roj. Kolenc, na Prevaljah 20 K. Hvala!

Bekštajn, 1. julija. (Grozna smrt prestolonaslednika in njegove blage soproge) je tudi nas pretresla

kakor strela z jasnega neba. Vse govori samo o tem strašnem zločinu. Po stari navadi naših nasprotnikov se spravlja ta dogodek v zvezo z našo politiko in neki učitelj na Brnci je, kakor slišimo, naravnost imenoval ime dr. Šusteršiča. Bržkone se hoče s tem begati naše ljudi in delati kapital za bližajoče se občinske volitve. Somišljeniki, pazite, kaj govore in delajo nasprotniki in naznanite zlobne obrekovalce našemu političnemu vodstvu, da se jih bo de prijelo pred sodiščem! Slovenci dobro vemo in ravno mi bridko občutimo, da se nam avstrijskim katoliškim Slovanom ni mogla zgoditi hujša nesreča kot je smrt nepozabnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene. Vemo pa tudi, da sta imela pokojna kot zvesta katoličana poleg srbskih iridentistov še drugih sovražnikov, zlasti v »fortšritli« nemškonalnih vrstah. O tem se je vsak lahko prepričal, ki je bral njih časopisje, kakor »Freie Stimmen« in »Bauern-Zeitung«.

Št. Štefan pri Trušnjah. Tudi naš slavní Zepej Glančnik je bil z »velikim« Dobernigom in Jaka Spako med deputacijo pri dunajskih ministrih. Kot Parade-Slovene se je tudi šel zahvaljevat za dobrote, ki jih vlada, osobito pa justični minister, nam Slovencem deli, in zatrjevati ministrom, da se Slovencem nikaka krivica ne godi, kakor smo se pritoževali na taboru v Šmihelu. — Zepej je eden tistih »Slovencev«, ki so za izboljšanje pašnikov od »Landeskulturrata« dobili po 1000 do 2000 K podpore. Taki »Slovenci« seveda ne čutijo krivic! Zepej je bil tudi na nemškem »Volkstagu« v Celovcu.

Iz Zilske doline. (Koristnost planinske podružnice) se je pokazala v našem kraju. Pred več leti že je zaznamoval neki tukajšnji narodnjak pot na D. planino. Ker, kakor povsod, tudi pri nas primanjkuje poslov, bil je neki kmet prisiljen, poslati na planino deset let staro deklico. Otrok je sicer brihten, a kmet je bil le v skrbeh, da ne zaide, ker je v naši gori precej razpotja. Ko je prišel otrok domu, ga vpraša kmet med drugim tudi, ali ni zašel na stranska pota; a deklica se odreže: »Saj to ni mogoče, je samo treba hoditi tam, kjer so kamni črnjevo (rdeče) naštrihani, pa prideš gor.« To je vendar jasen dokaz, da je naša planinska podružnica kmetom tudi v svojem gospodarskem življenju v korist. Želeti je torej, da postanejo vsi občinski odbori slovenski njej naklonjeni in jo podpirajo pri svojem koristnem delovanju; kar se dosihmal le malokje zgodi, kar je tem neopravičljivejše, ker spada zaznamovanje krajev in naprava kažipotov itak v postavne dolžnosti vsake občine in se vsled naše narodne mlačnosti širijo, urivajo in napravljajo samonemški napisi in kažipota v slovenskem delu naše dežele. Občinski odbori, ki tega ne uvidijo, in v takem oziru šparati hočejo, niso na svojem mestu. Občinski odborniki! Pokažite vendar, da imate v srcu kri in v glavi razum za prospeh naše domovine.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Ginljiva cerkvena slavnost.) Tukajšnja Marijina družba je v nedeljo, dne 28. rožnika t. l., obhajala god svojega drugega patrona sv. Alojzija naslovesneje. Pri dopoldanski božji službi je pristopilo 90 Marijinih otrok k skupnemu sv. obhajilu. Glavna slavnost se je pa vršila pri popoldanski službi božji. Knezoškofijski vrhovni vodja koroških slovenskih Marijinih družb, č. g. dr. Janko Arnejc, župnik v Žrelcu pri Celovcu, je imel slavnostni govor. Govoril je o lepoti svete čistosti tako ognjevitosti in prepričevalno, da so bili poslušalci do solz ginjeni in potem je na novo sprejel v Marijino družbo deset deklet. Nato se je vršil shod v šolski telovadnici, ki je bil tako sijajen in poučen, da je napravil na vse navzoče zmagoviti vtis. Vršilo se je petje, deklamacije Marijinega vrtca, deškega in dekliškega, zelo izvrstno sta govorila

dvogovor »Najlepši kinč Marijinih hčera« članici Kavanova Anica in Mentelnova Franjica. Vrla članica naše družbe Koprilnikova Marijana iz Tinj je jako zanimivo in obenem šaljivo poročala o obravnavah in sklepih na letošnji glavni skupščini Marijinih družb v Žrelcu pri Celovcu in žela burno pohvalo. Vnela se je živahna razprava, v katero je posebno posegel g. knezoškofijski vodja. Posebno se je povdarjalo, da naj se članice po pogostokratnem prejemanju svetih zakramentov tako visoko dvignejo, da sploh za nje pogubni ples ne bo imel več privlačne sile. Tukajšnja Marijina družba se je vsled vestnega izpolnjevanja pravil iz neznanega začetka, leta 1911. ob ustanovitvi je štela samo 16 članic, razvila v mogočno drevo, ki razprošira že svoje korenine na sosedne župnije in pripravlja tla, da se bodo tudi v istih Marijine družbe ustanovile. Šteje pa naša družba zdaj že 58 članic in 5 novink. Poleg tega šteje deški Marijin vrtec 16 dečkov, in dekliški 37 deklic. Le vztrajno naprej, po Mariji k Jezusu!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Filip Mesner p. d. Skrajnik t.) Tukajšnjega posestnika Filipa Mesner p. d. Skrajnika v Mrzlivodi je domače žrebe tako močno udarilo z zadnjimi nogami na trebuh, da so se mu čreva pretrgala; operacija v celovski bolnišnici ga ni mogla rešiti, v hudih bolečinah je blagi mož v Celovcu umrl dne 28. rožnika t. l. Ob obilni udeležbi ljudstva je bil tukaj pokopan. Vrli mož je mnogo trpel v svojem življenju, sosebno ko je v teku devetih let dvakrat pogorel. Njegova rodina je vzorno krščanska, sedem njegovih otrok je pri tukajšnji Marijini družbi. Rajni Skrajnik je bil vselej zvest slovenski rodoljub, pri vseh volitvah je stal krepko na naši strani, vse svoje številne otroke je pošiljal v našo »Narodno šolo«. Ob grobu mu je za slovo govoril domači g. župnik, č. g. šolske sestre so mu zapele ginljivo žalostinko. Naj počiva v miru! Toliko izkušani družini naše iskreno sožalje!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Zahvala.) Za našo »Narodno šolo« je blagi naš dobrotnik č. g. Karol Hraba, župnik v Šmarjeti v Rožu, daroval in sicer za našo šolsko božičnico 10 kron, za našo gospodinjstvo šolo 10 kron in za šolsko zimsko kuhinjo 9 45 vin., skupaj 29 K 45 vin. Preblagemu gospodu izreka najiskrenejšo zahvalo — šolsko vodstvo.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Poroče.) Dne 29. rožnika t. l. sta bila tukaj poročena Anton Ovšan, kmečki sin p. d. Ravnikov Nad Dravo, in Žmavcarjeva Micka. Ženin in nevesta sta šele po 21 let stara. Želimo jima vse dobro.

Črneče. (Dvojen samoumor.) Grozen dogodek se je tu prigodil na Petrovo dne 29. junija zjutraj. Na železniški progi, ki vozi proti Guštanju, so našli mrtva Rudolfa Brodner, starega 20 let, in njegovo ljubico Ano Metticher, staro 16 in pol leta. V nedeljo sta se še zabavala po Spodnjem Dravogradu, obiskala razne veselice in gostilne, v ponedeljek zjutraj pa se vlegla pod brzovlak, ki je obema odtrgal glave. On je bil čevljarski pomočnik, ona rejenka v spoštovani hiši. Ker so starši branili grešnemu znanju, sta si sama na tako strašen način vzela življenje. Žalostni dogodek je vzbudil med ljudstvom globoko sožalje s starši in obsodbo nad mladino, ki noče več poznati vere in spoštovanja staršev in rodi tako žalostne sadove.

Iz Sv. Petra pri Vašinjah. Kaj neki mislijo gospodje »Nemci«? Da me bodo na ta način, kakor so me prijeli na praznik sv. Petra in Pavla, namreč z zasramovanjem in zasmehtovanjem, odvrnili od moje poti, katero hoditi veli vsakemu, tudi meni, dolžnost do svojega naroda? — Da sem pristopil domačim, slovenskim pevcem, da sem kot Slovenec šel med Slovence, s tem sem pač hudo »grešil« (v očeh neznačajnih nemškutarjev. Op. ured.) Seveda, le Nemec ima pravico

PALMA

neporušni
kavčukov podpetnik

eksistirati, za svoj narod delovati, ga ljubiti. Slovenec pa naj zatira svoja narodna čutila. Nemec le sme stati k svojim bratom, Slovenec naj pa zataji svoj materni jezik in postane izdajalec na lastni krvi, Nemcem v korist! Počasi vozite! Cel svet pa še vendar ni vaš! Pustite miroljubne, poštene ljudi pri pokoju! Vsak ima pravico, ravnati po svoji prosti volji, po lastnem prepričanju, in če bi bil tudi le kak slovenski, kmetski fant. — Posebno vi, gospod Sterše, ne vtikajte se v reči, ki vas prešmentano malo brigajo. Z vašo kibicarijo me še ne boste v kozji rog ugnali, če bi si tudi še gotove ženske osebe, in celo mojega prijatelja, zoper mene našuntali. Nisem izmed tistih, ki se obračajo za vetrom, katere straši blisk in grom. — Gross.

Iz železne Kaple:

— Da se pokaže svetu patriotizem Kaple, je izobesila trška gospoda v znak smrti prestolonaslednikove raz vseh c. kr. uradov in šole ter privatnih hiš kar cele štiri zastave.

Sveta vojska.

Žena umorila svojega moža. Dne 6. junija je ubila posestnikova žena Jožefa Godca v Spodnji Poljskavi na Štajerskem svojega moža. O tem groznem dogodku se poroča: Pretepala sta se v petek cel dan. Oba sta bila pijana od šnopsa, ki se širi iz nemškutarskega Ptuja. Zvečer je mož šel zopet pit v gostilno; ko je prišel domov, je čez nekaj časa njegova žena šla k posestniku Puhfinku in mu rekla: »Jutri moj mož ne pride delat, ker sem ga sedajle nošeno naklestila«. In ko pride žena zopet domov, sliši nato v zadnji sobi stanujoča neka druga bolna žena, da je mož prosil: »Ljuba žena, ne tepi me več, sedaj imam že dosti,« je klical na pomoč, pa bolna žena ni mogla pomagati, ker je bila vsled bolezni v postelji. In tako ga je njegova lastna žena umorila ter zavlekla ven na njivo, kjer so ga našli drugo jutro v krvi ležati. Tudi v sobi in na postelji so bile mlake krvi ter polno krvave obleke. — Ko je to izvedel občinski predstojnik, pošlje občinskega slugo po morilko, da jo prižene v občinsko pisarno; nato pridejo tudi orožniki in jo ženejo nazaj na kraj zločina, kjer je takoj vse priznala. Pokazala je tudi svoje morilno orožje, s katerim je moža umorila, namreč kol in možev škorenj, s katerima ga je tolkla po glavi. To je morala tudi nesti s seboj v Slovensko Bistrico na sodnijo. To dela šnops!

Alkohol in umobolnost. Kranjski deželni odbor je izdal na vsa županstva spomenico proti razširjanju bolezni na umu. Vzroke umobolnosti navaja med drugim: Podedovanje, spolna razbrzdanost in pijančevanje. O pijančevanju pravi oklic: Trajno nezmerno uživanje opojnih pijač škoduje z zastrupljenjem ne samo telesnemu, ampak tudi duševnemu zdravju. Pri mnogih osebah pa škoduje alkohol tudi v malih merah uživan, tako da tudi takozvani zmerni pivci niso vselej brez nevarnosti. Vsi pivci so izpostavljeni nevarnosti, da ali nanaglo zblazne (blaznost pijancev) ali pa počasi na umu opešajo (izguba spomina, oslabiljenje volje, razuma, spridenje značaja, počasi se pojavljajoča behavost). Posebno usodepolno, pa še malo znano je dejstvo, da se pijančevanje in strast do pitja ne samo na otroke prenaša, ampak da se zarod še na drug način oškoduje; najbolj v nevarnosti so otroci staršev, ki so pijanci. — Pri mnogih bebcih

in umobolnih je edini vzrok njih trpljenja, ki se ga sploh more misliti, pitje staršev. Zato je pa lahko mogoče razširjanje duševnih bolezni zaježiti. Vsakdo mora vedeti, kako škodljivo je trajno in nezmerno pitje roditeljev prihodnjemu naraščanju. Z vsemi sredstvi naj se pobija alkoholizem in zoper možitve notoričnih nepoboljšljivih pivcev bi se moralo prav tako nastopiti, kakor pri božjastnih in umobolnih. Takemu možu ne bi smel nikdo dati svoje hčere za ženo.

Najstarejša eksportna
tvrda ur, zlatnine in
srebrnine

F. ČUDEN

Ljubljana 228

Prešernova
ulica 1

pošlje brezplačno vsa-
kemu svoj

VELIKI GENIK.

Lastna tovarna ur v Švici.

Letno se razpošlje več tisoč ur na vse strani sveta.

Dekliški vestnik.

Marijine družbe iz vse slovenske Koroške so obhajale letni skupni shod na praznik sv. Alojzija v Žrelcu. Shod je bil sijajna manifestacija naše mladine. Prišlo je 180 deklet z 12 zastavami kot zastopnice 15 Marijinih družb v domači noši, kar je posebno pohvalno vredno. Bile so vse navdušenja polne, ker jim je sv. Alojzij pripravil tako izredno lep dan. Postal je menda na vse zgodaj angelce po gorah, ki so jih ocedili vseh megel, da se je moglo solnce ves dan nasmejati nad našimi Benjamini. Po skupnem obhaju in skromnem obedu smo se prvokrat posvetovali s prednicami in vodniki, kar je bilo zelo potrebno. Nanovo se je vsestransko poudarjalo in sklenilo, da Marijine družbe plesa za svoje družnice ne dovolijo, ker so na Koroškem plesi taki, da ohladijo v vsaki Marijini hčerki navdušenje za družbene cilje. Marijina hčerka, ki pleše, se ne čuti več zadovoljne in srečne, tako da končno vsaka izstopi. Marijina hči in plesalka ne spadata v eno krilo. Potrebno je, da se dvigne ugled prednic, da se članice čutijo vezane k pokorščini do njih, ker vsaka organizacija brez discipline razpada. Nanovo se je poudarjal in sklenil polletni noviciat za novinke. Skušnja uči, da Marijina družba brez pravice nič ne dobi pravega duha, ne prave privlačne sile. Značilno je tudi za koroške razmere, da mnogo starišev brani hčerkam v Marijino družbo iz strahu pred ljudmi. Kako vendar nemčurstvo in liberalizem zmešata glave!

Veliki shod po popoldanski božji službi se je obnesel nad vse sijajno. Globok vtis sta napravili na naše ljudi dve govornici iz šentrupertske družbe. Govori so bili biseri mladih duš, ki se navdušujejo za treznost in sv. Evharistijo. Tako je prav! G. prof. dr. G. Rožman nam je orisal sv. Alojzija z gorečo zgovornostjo. H koncu je g. kn. šk. zastopnik podal cilje za družbeno delo v prihodnjem letu. Marijine družbe so bile vedno vzgojiteljice značajev. Vzgojati se mora vsak sam, a najlažje skupno z drugimi. Zato je pokorščina glavni pripomoček za utrditev značajev. Pokorščina pa se izkazuje iz ljubezni do Marije; torej prav globoka otroška ljubezen do naše matere. Marija vzor od jutra do večera. Nepremagljivo silo pa črpa jo družbe, dekliške vzgojiteljice, iz sv. obhajila. Devet evharističnih odsekov v 15 družbah je premalo! Evharistija je skupno ognjišče Marijine družine. Torej vse delo za Kristusa; peljite, deklice, vse koroške Slovence k Njemu!

Marijinih družb je bilo na Slovenskem Koroškem začetkom t. l. 15. Prirastla je ena v Bilčovsu, a ena je zaspala. Članice je 467, novink 52, gostov 7, skupnih shodov je bilo 176, med njimi občni zbor v Doberlivasi, Bogoljubov je v družbah 258. V osmih družbah je devet evharističnih odsekov, ker so članice šentrupertske družbe, ki so iz Tinjske fa-

re, v domači župniji zasnovale poseben odsek, ki res izbornu deluje. Vrhtega imata družbi v Št. Rupertu in v Št. Jakobu v Rožu tudi še treznostni, misijonski in pevski odsek. En dobrodelni odsek deluje tudi v Št. Rupertu.

Zbrane deklice Marijinih družb kličejo tudi fante na korajžo, naj se vendar enkrat tudi že oklenejo Marijine zastave. Ali je med slovenskimi fanti na Koroškem viteška kri že popolnoma usahnila? Ali ne vedo, kakšna čast bi bila za nje, če poprimejo zastavo in orožje kraljice Marije? Vitezi cenjeni, kam ste namenjeni??

Duh Marijinih družb na Koroškem je izborn in obeta mnogo najlepšega sadu. Marijino kraljestvo naprej! Z letošnjim shodom pri Mariji Pomočnici v Žrelcu smemo biti res zadovoljni.

Mnogo smeha je povzročila novica, da so na kolodvoru v Celovcu ustavljali dohajajoče deklice celovski policaji, ki niso vedeli, kaj ž njimi početi. Po dolgem vpraševanju so se jih vendarle usmili in jim povedale skrivnost, da niso — Kranjci. Gledali, da, menda celo jezdili so še detektivi za njimi, a ko so se prepričali, da gredo le v Žrelec in ne v Gospo Sveto, so se zopet vrnili vahtat izostale Kranjce. Don Kišoti, vitezi žalostne postave, še pač niso izumrli!

Steckenpferd- hilfsmilchmlechnato milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobliva povsod.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze. Prireditve.

Tinje.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa je bil pri nas ženski shod. 150 do 200 vrlih gospodinj in deklet se je zbralo v prostiji. Vse so z največjim zanimanjem poslušale lep govor preč. g. dr. Lamb. Ehrlicha o Lurdu. Ko so še govorili Marijana Miglar, milostlj. g. prošt in domači kaplan, se je shod zaključil z željo, da bi se v kratkem ali vsaj v enem letu zopet sešli. — Na binkoštni ponedeljek smo šli v Gospo Sveto se poklonit nebeški kraljici. Tik pred Gospo Sveto smo se zbrali in smo šli potem s procesijo, katero so vodili domači g. kaplan, v cerkev. Na potu v cerkev smo peli slovensko pete lavretanske litanije in v cerkvi so peli naši vrli tinjski pevci slovenske pesmi in smo pokazali s tem, da ljubimo tudi mi naš mili slovenski jezik in da se ga ne sramujemo.

Bilčovs.

V nedeljo dne 28. t. m. je imelo naše društvo »Bilka« shod, kakršnega se še ne spominjamo! Društvena soba je bila natlačena polna. Storili smo namreč velik korak naprej! Iz lastne moči in po darežljivosti zavednih Slovencev napravili smo si društveno dvorano in postavili oder. To je privleklo toliko radovednih ljudi, da smo se kar čudili! Igra »Tri sestre«, uprizorjena od fantov in deklet iz Št. Jakoba — hvala jim srčna — se je izbornu obnesla. Vsi so v splošno zadovoljnost rešili svoje naloge, najbolj ugajali so Anica in Špela, pa njih oče. Začetek iger namreč — je storjen; zdaj, bilčovski fantje in dekleta, pa tudi možje in žene, je na vas, da delate naprej in začnete sami tudi vprižarjati igre, da bomo tudi v Bilčovsu imeli večkrat pošten in cen »kratek čas«, obenem pa tudi delali s tem za narodno probujo, katere tako manjka — v našo škodo. V teku treh tednov so naši fantje pripravili sobo in oder, darovali čas, denar in moči in si s tem postavili spomin v kroniki našega društva »Bilka«! Bog jih živi!

Društvena naznanila.

Velikovec. Občni zbor »Slovenske Strazhe«, ki je bil naznanjen za prihodnjo nedeljo dne 5. julija, se preloži na poznejši čas. — Odbor.

Slovinci in Slovenke iz Pliberka in okolice, prihitite na shod, ki ga priredi izobraževalno društvo v nedeljo dne 12. julija takoj po blagoslovu v »Narodnem domu«, da damo s tem duška ogorčenju nad zlobnim napadom na blagega prestolonaslednika in

izrazimo sočutje in neomajno vdanost svojemu ljubljenu, sivolasemu cesarju-mučniku!

Dobrlavas. Tukajšnja podružnica »Slovenske Straže« priredi v nedeljo dne 12. julija ob 3. uri popoldne pri Mežnarju v Kokju svoj redni letni občni zbor. Na sporedu sta dva zanimiva govora in tombola z mnogimi lepimi dobitki. K mnogobrojni udeležbi vabi člane in prijatelje od blizu in daleč — odbor.

Cerkvene vesti.

V stolnici bo slovesen »requiem« za rajnega prestolonaslednika v soboto ob pol 11. uri.

Knez nadškof dr. Kaltner so se odpeljali dne 5. t. m.

Sodalitas. V četrtek dne 9. t. m. ob 2. uri ima Sodalitas Ss. Cordis Jesu v Celovcu svoj mesečni sestanek, na katerega se vljudo vabi.

Podeljena je župnija Sörg g. Severinu Jabornig, župniku v Penku, župnija Svinec g. Jožefu Leuchter, provizorju istotam.

Letošnji novomašniki. Letos bodo darovali prvo sv. mašo sledeči gg. bogoslovci III. letnika: Gril Pavel, 9. avgusta v Vovbrah pri Velikovu. Pridigar: Preč. g. Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovu. — Kuhling Ivan, 26. julija v Dobrlivasi. Pridigar: Preč. g. Fr. Uranšek, župnik v Zvabeku. — Mlinar Anton, 26. julija v Šmihelu pri Pliberku. Pridigar: preč. g. J. Rozman, župnik v Črnečah. — Muri Ignacij, 19. julija na Jezerskem. Pridigar: Preč. gosp. Fr. Šenk, župnik v Št. Petru pri Grabštanju. — Fr. Benjamin Petrič, O. F. M. (franciškan v Ljubljani), 26. julija na Strmcu. Pridigar: Preč. gosp. J. Svaton, župnik v pok. v Škofičah. — Sadolšek Ivan, dne 19. julija v Železni Kapli. Pridigar: Preč. g. A. Truppe, dvorni kaplan v Celovcu. — Wernik Matej, 19. julija pri Sv. Mariji na Humcu. (Fara Št. Ilj ob Dravi.) Pridigar: Preč. g. V. Mörtl, župnik na Strmcu.

Nastavljeni so kot kaplani sledeči gg.: G. Malej Ignacij v Prevaljah, Feliks Zulechner v Šmihelu pri Pliberku, Kandut Ciril v Spodnjem Dravogradu, Hafner Viljem v Nemškem Plajbergu, Lovro Oberguggenberger v Šmihelu, German Schneider v Motnici, Schätzle Karl v Kotu, Schrieffl Tomaž v Hüttenbergu, Mayrhuber Gottfried v Maiseldingu, Štefan Schweiss v Irschenu.

Prestavljeni so sledeči gospodje: Jožef Feinig v Prevaljah kot provizor v Gorenče, Brožek Viljem iz Šmihela v Št. Jakob v Rožu, Vavti Alojzij iz Št. Jakoba v Rožu kot administrator na Jezersko, Janez Lamprecht iz Irschena k mestni fari v Celovcu, Huber Ferdinand iz Sayritz v Šmihelu pri Wolfsbergu, Millonig Ignacij v Šmihelu pri Wolfsbergu v Sayritz, Hödl Leopold iz Šmohora kot provizor v Sattendorf, Radl Albin iz Kaple na Krapfeldu kot provizor v Ötting.

Sposobne zastopnike, dobro vpeljane, za obisk zasebnikov, sprejme proti visoki proviziji svetovnoznana tvornica sukna. Ponudbe na naslov: Mnih. Hradište, Češko, poštni predal št. 11.

Pridnega učenca za izdelovanje kalupov in tvoril takoj sprejme Karol Jelinek, izdelovalec lončenine, pošta Št. Rupert pri Celovcu.

Kajža na prodaj blizu Ribnice in Otoka ob jezeru. Zemljišča je 10 oralov. Polovica cene ostane lahko vknjižena. Pojasnila daje Ožbolt Resaj, mesar v Ribnici ob jezeru.

Proda se 1 »Empire« pisalni stroj in 1 »Star« pisalni stroj, oba skoraj nova in s slovensko tipkalnico (tastaturo) opremljena, po jako ugodni ceni, prvi za 360 K, drugi za 260 K. Ogleda se lahko v papirni trgovini Hotel Trabesinger v Celovcu.

Hiša na prodaj, 20 minut od Vrbskega jezera, tik železnice v Dolah nad Vrbo. Posestvo meri približno 30 oralov polja, travnikov, paše in gozda, ki je za posekati za približno 5000 kron. Več pove posestnik Janez Vovk v Dolah, pošta Vrba ob jezeru, Koroško.

Zahvala.

Podpisana se v svojem in v imenu svojih štirih bratov pristočno zahvaljujeva čč. gg. duhovnikoma, vsem sorodnikom in sosedom za ogromno udeležbo in molitev pri pogrebi naših nepozabnih staršev,

Petra Blalnika, p. d. Primožiča

na Binkošti in

Elizabete

komaj 16 dni navrh, pokopanih v Medgorjah.

Zablate, 27. junija 1914.

Andrej in Marija Blatnik.

Zahvala.

Knenadomestljiv izgubi našega iskreno ljubljene sina in brata, gospoda

Valentina Kriegl

krojaškega mojstra in tajnika posojilnice v Zilski Bistrici

se za vse blage dokaze iskrenega sočutja tem potom kar najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala pa bodi izrečena preč. duhovščini, zlasti gorjanskemu gosp. provizorju za pretresljiv govor pokojniku v slovo, vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev ter vsem, ki so blagega pokojnika v tako obilnem številu spremili do preranega groba.

Zahomec pri Zilski Bistrici, 30. junija 1914.

Žalujoči rodbini Kriegl-Wigele.

Dolgo pot morajo napraviti jedila skozi želodec in čreva, in če so jedi težko prebavne ali ako želodec in čreva niso v redu, nam napravi prebava mnogo težkoč. Torej bi morale vedno Fellerjeve odvalne rabarbarske kroglice z znamko »Elza-kroglice« biti pri hiši. Ne morejo se pogrešati pri tiščanju v želodcu, gorečici, riganju, krčih, napenjanju, težkosti telesa in zaprtju. 6 škatlic pošlje franko za 4 krone lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr št. 67 (Hrvaško), in se lahko obenem naroči Fellerjev bolečine utehujoči fluid z znamko »Elzafluid«, 12 steklenic za 5 kron franko.

Kmetija na prodaj, 1 uro od Celovca, zemljišče obsega 32 oralov, in sicer je 8 oralov travnika, 9 oralov gozda, ostalo je polje. Na travniku se pridela okrog 40 vozov sena. Nov mutni mlin. Cena 28.000 kron. Naslov pove upravništvo »Mira« v Celovcu št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

Loterijske številke:

Brno, 24. junija 1914: 42, 84, 66, 62, 71.

Gradec, 24. junija 1914: 2, 11, 40, 27, 55.

Linc, 27. junija 1914: 90, 24, 11, 84, 60.

Tržne cene v Celovcu

27. junija 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	21	06	22	67	13	—
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	26	—	27	—	13	50
Oves	17	—	18	58	6	30
Proso	—	—	35	14	22	—
Pšeno	—	—	—	—	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	6	—	—	—
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	50	9	—	—	—
„ kislo	6	50	8	—	—	—
Slama	5	80	7	—	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30	—	—
„ sur. 1 „	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	16	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	2	80	3	30	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	40	2	90	—	—
Živina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
			živa	zaklana		
	od	do	od	do		
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	560	—	90	94	—	—
„ za vožnjo	400	550	—	—	5	5
Junci	320	450	—	—	40	26
Krave	300	540	70	74	12	7
Telice	280	—	—	—	50	28
Svinje, pitane	—	—	—	—	2	1
Praseta, plemena	18	46	—	—	—	—
Ovce	—	—	—	—	330	240
Koze	—	—	—	—	—	—

Učenca

sprejme takoj

Knjigoveznica Družbe
sv. Mohorja v Celovcu

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela **mašna vina**, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913 po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino **rizling** po 60 K, beli **burgundec** po 70 K, »Zelen« po 80 K. — V zalogi je tudi **tropinsko žganje** liter po K 2-30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Velik v ljubezni do svojega naroda, vesten in požrtvovalen pri delu v katoliški organizaciji, je nenadoma preminul v 21. letu svoje mladosti vsem priljubljeni tovariš, društveni tajnik

Franc Uršič

stud. med.

previden s sv. zakramenti za umirajoče, v noči dne 26. junija 1914. Njegovo truplo se prepelje v Malošče pri Beljaku, da se položi k zadnjemu počitku v domači slovenski zemlji, katero je tako ljubil.

Težko izgubo javljamo vsem, ki so blagega pokojnika poznali.

Dunaj, dne 26. junija 1914.

Slov. katol. akad. tehn. društvo „Danica“.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

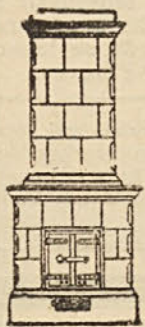
Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna postrežba.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu

Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Thymol-mazilo s sidrom

Pri manjših, odprtih ranah in opeklinah
Skatlja K 80.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd.
Steklenica K 80, 140 in 200.

Železna albuminat tinktura s sidrom
pri pomanjkanju krvi in bledici. Stekl. K 140.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v

Dr. Richterjevi lekarni, Pri zlatem levu

Praga I, Elizabetina cesta 5.

Veliko pohištvo

se prodaja na Koroškem, okoli 8 orlov trav-
nika in polja, samo ali pa tudi z veliko
vodno silo, 5 minut od mesta, poleg velike
ceste, za vse prav pripravno. Naslov pove
upravnistvo „Mira“ št. 24. Za odgovor je
priložiti znamko.

Karol Tratnik

Specijalist v izdelovanju cerkve-
nega orodja in posode

Maribor (Pfarrhofgasse 3)

se priporočam prečistiti
duhovščini za naročila vsa-
kovrstnih monštranc, ke-
lihov, lestencev, svečnikov
itd. Staro cerkveno orodje
popravljam, pozlatim in po-
srebrim v ognju.

Za vsako delo jamčim.
Mnogo priznanih pism
na razpolago.

V zalozi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt

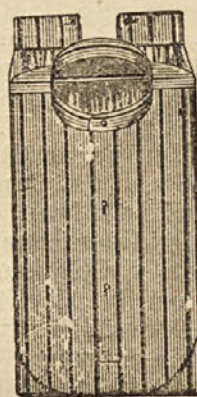
v premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence
priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 6.—, za družnike
K 4.40, po pošti franko K 1.— več. —
V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom
K 9.20, za družnike K 6.80, po pošti
franko K 1.— več.

Pazite!

Najboljše in najcenejše blago
za obleke in podloge, dobre
trpežne čevlje, lepe izgotov-
ljene obleke, volneno in modno
blago, močno platno, vseh vrst
perilo, pelerine in ženske pred-
pasnike iz lastne izdelovalnice,
lepe otroške vozičke itd. raz-
pošilja po izredno nizkih cenah

Prva gorenjska razpošiljalnica

Ivan Savnik, Kranj

Gorenjsko št. 162.

Solidno domače podjetje!
Naročite za poskušnjo!

Slovenska trgovska šola v Ljubljani
(Kongresni trg št. 2) s pravico javnost.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljani razred se sprejemajo učenci, ki so
stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede
ljudske šole.

V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so
stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo.
Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci,
ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake
srednje ali meščanske šole.

Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne
aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno
dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke,
ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8 razred
ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje
šole. — Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje se bo vršilo v soboto, 4. julija 1914,
od 9. do 12. ure dopoldne.

Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere
trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v sprem-
stvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj
krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine
ter prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje tudi pismenim potom

ravnateljstvo.

Ljubljana, 12. junija 1914.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

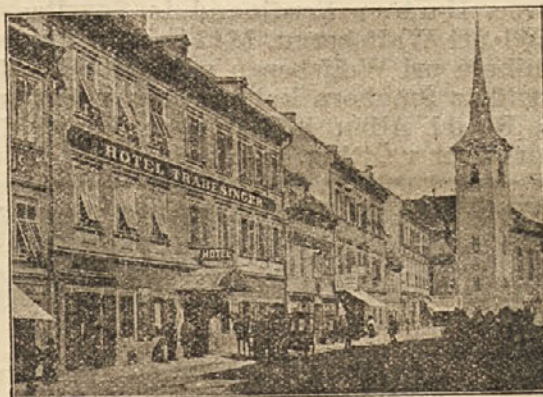
v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabe-
singer se vljudno priporoča vsem ve-
lečenjem slovenskim in slovanskim
gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za
več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se
dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni;
nudi se izborna kuhinja in zajamčeno
pristna in dobra vina iz Slovenskih
goric. Na razpolago je tudi kegljišče
poleg senčnatega vrta, pozimi toplo za-
kurjeno. V hotelu Trabesinger dobite
vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer,
prijetno slovensko družbo. Slovenski
potniki in rodoljubi, ustavljajte se
samo v edini slovenski gostilni »Hotel
Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno
dobro postreženi.

Za mnogobrojen obisk se

priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Podružnica Ljubljanske kreditne barke v Celovcu

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondí okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjame na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzní izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od **4 1/2 %** naprej.